

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky
Analysis of Tax Revenues of Selected Municipalities of the Czech Republic

Student: Bc. Michaela Mlčoušková
Vedoucí diplomové práce: Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student:

Bc. Michaela Mlčoušková

Studijní program:

N6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202T049 Účetnictví a daně

Téma:

Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky
Analysis of Tax Revenues of Selected Municipalities of the Czech Republic

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Charakteristika obce jako poplatníka daní
3. Charakteristika obce jako příjemce daní
4. Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

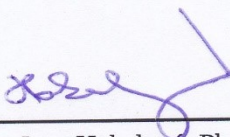
DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy. Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka daní z příjmů právnických osob*. Olomouc: ANAG, 2016. 239 s. ISBN 978-80-7554-051-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

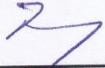
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Šárka Kryšková, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 26. 4. 2019

Bc. Michaela Mlčoušková

Obsah

1 Úvod.....	5
2 Charakteristika obce jako poplatníka daní	7
2.1. Obec.....	7
2.2 Přímé daně	12
2.2.1 Daň z příjmů právnických osob	12
2.2.2 Daň z příjmů fyzických osob	18
2.3 Majetkové daně.....	19
2.3.1 Silniční daň	19
2.3.2 Daň z nemovitých věcí.....	22
2.3.3 Daň z nabytí nemovitých věcí.....	23
2.4 Nepřímé daně.....	24
2.4.1 Daň z přidané hodnoty	24
2.4.2 Spotřební daně	32
3 Charakteristika obce jako příjemce daní	34
3.1 Rozpočtové určení daní	34
3.2 Daňové příjmy obce.....	36
3.2.1 Daň z příjmů fyzických osob	37
3.2.2 Daň z příjmů právnických osob	39
3.2.3 Majetkové daně	40
3.2.4 Místní a správní poplatky.....	41
3.2.5 Daň z přidané hodnoty	44
3.2.6 Daň z hazardních her	45
4 Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky	47
4.1 Charakteristika vybraných obcí České republiky	48

4.2 Vývoj daňových příjmů vybraných obcí	50
4.2.2 Vývoj svěřených daní ve vybraných obcích České republiky	63
4.2.3 Výnos místních a správních poplatků	67
4.2.4 Veškeré daňové příjmy vybraných obcí	72
5 Závěr.....	74
Seznam použité literatury.....	76
Seznam zkratek	78
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

Téma diplomové práce je „Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky“. Nejen obce, ale i kraje si prošly vývojem různých rozporů. V časech novověku, například v období světových válek, existovaly sklony k extrémní centralizaci a omezování samosprávného postavení a autonomie jejich území. Výjimkou však nejsou časy s opačnými sklony, tzn. s výraznou autonomií a decentralizací pravomocí na územní samosprávu. Jedná se zejména o období od druhé poloviny 20. století.

V současnosti se na území České republiky nachází 14 vyšších územních samosprávných celků neboli krajů. Kraje se dělí na okresy a okresy na obce. Česká republika měla 6 258 obcí k 1. 1. 2018. Obce spadají do neziskového sektoru a typ jejich rozpočtů je veřejnoprávní. Hlavním cílem obcí není dosahování zisků, ale poslání v podobě péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Je nezbytné, aby obce nakládaly se svěřenými finančními prostředky co nejlépe, a hlavně v zájmu svých občanů.

Cílem práce je srovnání daňových příjmů vybraných obcí ČR v letech 2013–2018. Ke srovnání byla vybrána tři města, která jsou statutárními městy, jedná se o České Budějovice, Olomouc a Liberec. Města byla vybrána podle srovnatelného počtu obyvatel a také proto, že každé leží v jiném samosprávném kraji.

Diplomová práce se skládá z pěti kapitol. V druhé kapitole je použita deskriptivní metoda. Tato kapitola se zabývá obcí z pohledu plátce daní, v úvodu je vysvětlena charakteristika obce. Velká část této kapitoly obsahuje důležité informace, které se týkají jednotlivých typů daní, které obec odvádí, jedná o daň přímé, majetkové a nepřímé.

Třetí kapitola je věnována charakteristice obce z pohledu příjemce daní. Tato kapitola je zaměřena na rozpočtové určení daní dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů. Dále kapitola obsahuje tabulky, které zobrazují příjmy obcí podle krajů v letech 2014–2017. Tabulky zobrazují příjmy dle jednotlivých typů daní a také jsou v této kapitole charakterizovány místní a správní poplatky, které obec vyhláší na základě obecně závazné vyhlášky. Kromě charakterizace místních a správních poplatků je v této kapitole i uvedena daň z hazardních her, která nebyla účinnosti od 1. 1. 2017.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na charakteristiku a představení vybraných třech statutárních měst a na skladbu jejich příjmů. Tato kapitola také obsahuje grafy, které srovnávají jednotlivé daňové příjmy v letech 2013-2018. V závěru jsou uvedeny jednotlivé poznatky.

V diplomové práci je použita metoda, analýzy dat, komparace získaných údajů a deskriptivní metoda.

2 Charakteristika obce jako poplatníka daní

Napříč státy EU se daně člení podle různých klasifikací a také podle typu daní (přímé daně, nepřímé daně, sociální příspěvky), nebo podle úrovně vlády a podle ekonomické funkce (spotřeba, práce, kapitál) (Denis, Hemmelgarn and Sloan, 2014).

Obce jsou poplatníky většiny daní, ale z větší části je u nich uplatňován omezený daňový režim. Daně jsou pro obec běžným výdajem, který hradí ze svého rozpočtu.

2.1. Obec

Obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o obcích“).

Územním samosprávným společenstvím občanů je obec. Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Jedná se o veřejnoprávní subjekt s vlastním majetkem. V právních záležitostech vystupuje pod svým jménem a za své jednání nese zodpovědnost.

Hlavním posláním obce je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. V souvislosti s plněním svých úkolů také chrání veřejný zájem.

Zákon o obcích rozlišuje několik typů obcí:

- obce, které nejsou považovány za města;
- města – obec je městem, pokud má alespoň 3000 obyvatel;
- statutární města – jsou samostatně spravována zastupitelstvem města, v současné době má postavení statutárního města 26 nejvýznamnějších měst ČR;
- městysi – obec je tímto typem tehdy, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády nebo toto označení používala před 17. 5. 1954 a požádala o navrácení tohoto statutu.

Zákon o obcích v § 3 odst. 6 uvádí, že „sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je nově vzniklá obec městem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem. Oddělí-li se část města a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu, je i nadále městem. Oddělí-li se část městyse a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo část jeho názvu, je i nadále městysem.“

Působnost obcí se dělí na samostatnou a přenesenou.

Samostatná působnost obce

„Samostatná působnost obcí je vymezena v zákonech příkladným výčtem a dále jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, především uspokojováním potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku,“ jak uvádí Provazníková (2015, s. 29).

Do samostatné působnosti obce dle § 84 odst. 2 ze zákona o obcích patří:

- schvalovat program rozvoje obce;
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni;
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce;
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny;
- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách;
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce;
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda;
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí;
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce;
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce;
- zřizovat a zrušovat obecní policii;
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství atd.

Dále Provazníková (2015, s. 29) uvádí, že *„na základě zvláštních zákonů patří do samostatné působnosti obce:*

- ❖ *místní poplatky;*
- ❖ *zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolu požární ochrany v obci;*

- ❖ *zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva;*
- ❖ *zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících;*
- ❖ *zřizování zdravotnických zařízení a ochrana veřejného zdraví;*
- ❖ *ochrana před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.*“

Přenesená působnost obce

Pro svůj územní obvod vykonávají orgány obce přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. Obce vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu jim svěřeném. Jak uvádí Provazníková (2015, s. 29) „*v rámci výkonu přenesené působnosti se u obcí jedná o tyto činnosti:*

- *vydávání nařízení obce;*
- *rozhodování o místních a účelových komunikacích;*
- *projednávání přestupků;*
- *jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky;*
- *jsou povodňovým orgánem;*
- *jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší atd.*“

Pro hospodaření obcí platí i § 38 až § 44 zákona a obcích. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zákon o účetnictví doplňuje vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, pro některé vybrané účetní jednotky, mezi které patří i obce. Dále jsou pro obce závazné České účetní standardy č. 701 až č. 710, které obsahují popis účetních metod. Dle § 8 zákona o účetnictví je obec účetní jednotkou a je povinná vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů. Dle § 9 ZoÚ jsou obce povinny vést účetnictví v plném rozsahu.

V tržní ekonomice je účetnictví nezbytné, protože poskytuje informace pro potřeby finančního řízení, ekonomických analýz a pro další vývoj účetní jednotky. Kompetentním právnickým i fyzickým osobám musí poskytovat kompletní informace o stavu a pohybu majetku a závazků, jmění, nákladech a výnosech nebo výdajích a příjmech a o výsledcích hospodaření. Zahraničním osobám pak také poskytovat informace o vloženém kapitálu a jeho přínosech (Svobodová, 2017).

Účetnictví ale neslouží jen pro finanční řízení, ale plní i další funkce. Registrační funkce spočívá ve vedení soustavných zápisů o jevech v účetní jednotce. Účetnictví může sloužit jako důkazní prostředek při vedení sporů. Také může sloužit jako podklad pro zjištění daňové povinnosti a také pro prokázání povinnosti nebo nároku vůči FÚ, které se týkají např. daně z přidané hodnoty nebo spotřební daně (Máče, 2018).

Přezkoumání hospodaření obce za předcházející kalendářní rok provádí krajský úřad na požádání v přenesené působnosti nebo na základě smlouvy auditor. Přezkoumávání řeší zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. *„Předmět přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků se ověřuje z hlediska:*

- *dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování;*
- *souladu hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem;*
- *dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití;*
- *věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích,*“ jak uvádí Peterová a Kuš (2017, s. 180).

Pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení tohoto zákona se vztahuje na rozpočty a finanční hospodaření samosprávných celků (obce, kraje), dobrovolných svazků obcí, statutárních měst a také hlavního města Prahy. § 7 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů řeší příjmy rozpočtu obce. Dle výše uvedeného paragrafu tvoří příjmy rozpočtu obce především:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv;
- příjmy z výsledků vlastní činnosti;
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila;
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy

z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak;

- příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona;
- výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona;
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů;
- dotace z rozpočtu kraje;
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a správních trestů, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce;
- přijaté peněžité dary a příspěvky;
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

Hlavní město Praha

Hlavní město Praha, má také statut obce, přičemž se na ni vztahuje zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Důsledkem toho, že Praha má status nejen obce ale i kraje, je samostatný zákon, kterým se Praha řídí. Praha je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a také vlastní příjmy jež jsou zákonem vymezeny. V právních vztazích vystupuje pod svým jménem a za své jednání nese zodpovědnost. § 3 zákona o hlavním městě Praze říká, že „*hlavní město Praha se člení na městské části. Městské části v rozsahu stanoveném zákonem a Statutem vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Postavení městských částí, jejich orgánů a jejich působnost stanoví zákon o hlavním městě Praze, zvláštní zákony a Statut.*“

Vlastní rozpočet má hlavní město Praha a městské části také hospodaří podle vlastního rozpočtu. Za uplynulý kalendářní rok může hlavní město Praha požádat o přezkoumání hospodaření Ministerstvo financí, auditora nebo auditorskou společnost. Jestliže se jedná o přezkoumání hospodaření městské části hlavního města Prahy, můžou požádat Magistrát hlavního města Prahy nebo zadat přezkoumání auditorovi. V přenesené působnosti přezkoumává hospodaření Magistrát hlavního města Prahy.

Praha je také účetní jednotkou a vztahuje se na ní povinnost vést účetnictví v plném rozsahu.

Mezi orgány hlavního města Prahy patří:

- zastupitelstvo;
- rada;

- primátor;
- Magistrát;
- zvláštní orgány;
- policie.

2.2 Přímé daně

Obec je daňovým rezidentem České republiky, má daňovou povinnost a v případě svých příjmů se řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon implementuje náležité předpisy Evropské unie a upravuje:

- daň z příjmů fyzických osob;
- daň z příjmů právnických osob.

2.2.1 Daň z příjmů právnických osob

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje v § 17 subjekty, které jsou poplatníkem daně z příjmů právnických osob. V případě veřejně prospěšných poplatníků se jedná o poplatníky, kteří v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonávají činnost, která není podnikám. Dle § 17 lze obec zařadit jako veřejně prospěšného poplatníka, jelikož v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, je hlavní činností obce péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Účelem obce není dosažení zisku.

U veřejně prospěšných poplatníků je nutno příjmy rozdělit do čtyř kategorií jedná se o:

- příjmy, které nejsou předmětem daně;
- příjmy, které jsou předmětem daně;
- příjmy od daně osvobozené;
- příjmy z podnikatelské činnosti, které jsou předmětem daně.

Jestliže veřejně prospěšný poplatník provozuje vedlejší činnost, pohlíží se na tuto činnost stejně jako u podnikatelů.

Příjmy, které jsou předmětem daně

Příjmy, které jsou předmětem daně jsou vymezeny v § 18. Předmětem daně jsou veškeré příjmy ze všech činností a z nakládání s majetkem. Předmětem daně je vždy příjem z reklamy,

z členského příspěvku, z nájemného, pokud se nejedná o státní majetek a také příjem v podobě úroku. Dále předmět daně mohou také tvořit příjmy z nepodnikatelské činnosti. Taková situace je možná za podmínky, že výdaje, které byly vynaložené v souvislosti s vykonáváním nepodnikatelské činnosti jsou nižší než dosažené příjmy. Tato podmínka se posuzuje za celé zdaňovací období dle jednotlivých druhů činností.

Příjmy, které nejsou předmětem daně

Předmětem daně nejsou příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud příjmy získané touto činností nepřevýšily vynaložené výdaje. Vždy se posuzují jednotlivé činnosti téhož druhu. Příklad 2.1 znázorňuje tuto problematiku.

Příklad 2.1 Obec v průběhu roku zorganizovala tři karnevaly pro děti, u kterých posuzuje jejich neziskovost.

Karneval	Příjmy z karnevalu	Výdaje na karneval	Základ daně
1. karneval	5 000 Kč	6 000 Kč	-
2. karneval	4 000 Kč	4 000 Kč	-
3. karneval	7 000 Kč	5 000 Kč	2 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Řešení: U prvního pořádaného karnevalu jsou dosažené příjmy nižší než výdaje, které byly vynaloženy na organizaci této kulturní akce. Výdaje převýšily příjmy, a proto příjmy z tohoto prvního karnevalu nejsou předmětem daně. Z druhého karnevalu se příjmy a výdaje rovnají a ani v tomto případě nejsou příjmy z této akce předmětem daně. Předmětem daně jsou pouze příjmy z pořádání třetího karnevalu. Příjmy převýšily výdaje o 2 000 Kč, které tvoří základ daně.

Dále předmětem daně nejsou přijaté dotace, příspěvky, podpory nebo jiná podobná plnění, pokud tyto prostředky byly poskytnuty z veřejných rozpočtů. Předmětem daně také nejsou peněžitá plnění, která plynou obci nebo kraji. Může se jednat o výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného plnění. Z předmětu daně jsou vyjmuty příjmy z pronájmu a prodeje státního majetku a tento druh příjmů je v plné výši hrazen do státního rozpočtu.

Příjmy od daně osvobozené

Dle § 19b ZDP, jsou od daně z příjmů právnických osob osvobozeny tyto bezúplatné příjmy:

- příjem z nabytí dědictví nebo odkazu,

- příjem, pokud k němu došlo na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách, v podobě nabytí vlastnického práva k pozemku nebo zřízení věcného břemene,
- příjem plynoucí do veřejné sbírky, na humanitární nebo charitativní účel,
- příjem přijatý z veřejné sbírky a
- příjem v podobě majetkového prospěchu, pokud v úhrnu příjmy z tohoto majetkového prospěchu od téže osoby nepřesáhnou ve zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, částku **100 000 Kč** u:
  - vydlužitele při bezúročné zápůjčce,
  - vypůjčitele při výpůjčce a
  - výprosníka při výprose.

K 31. 12. 2013 byl zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Od ledna 2014 se příjmy získané darováním a děděním řeší pomocí daně z příjmů v podobě tzv. bezúplatných příjmů. Osvobozením bezúplatných příjmů se zabývá § 4a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Pro účely zákona o daních z příjmů je základním znakem bezúplatného příjmu neexistence jakékoliv druhu protiplnění. V případě bezúplatných příjmů, je nutné vycházet ze skutečného obsahu právního úkonu. Je nezbytné posuzovat každý případ zvlášť a s přihlédnutím ke všem specifikům v daných podmínkách. V situaci, kdy dojde k bezúplatnému příjmu, který je předmětem daně z příjmů, nemusí k jeho zdanění v konečné fázi vůbec dojít. Některé typy bezúplatných příjmů dle ZDP jsou od daně osvobozeny buď úplně nebo pouze do určité částky.

Podle § 19b odst. 2 písm. b) body 3. a 4. ZDP, v případě obcí, krajů a jimi zřizovaných příspěvkových organizací, dobrovolných svazků obcí a Regionální radou regionu soudržnosti se sídlem na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, případně státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, jsou od daně z příjmů osvobozeny veškeré bezúplatné příjmy, a to bez ohledu na účel jejich poskytnutí.

V souladu s § 19b odst. 3 ZDP mají veřejně prospěšní poplatníci možnost vzdát se osvobození od daně. V případě osvobození bezúplatného příjmu u obcí a krajů nedochází k finanční úspoře. To je zapříčiněno tím, že daň z příjmů, kterou obce platí není odváděna finančním úřadům, ale je součástí rozpočtu obce. V situaci, kdy obec využije osvobození od daně, musí pro daňové účely rozlišovat a oddělovat ze základu daně návazně i s nimi související výdaje.

Příjmy z podnikatelské činnosti

Činnost, která vykazuje všechny znaky podnikání, podléhá vždy zdanění. V případě veřejně prospěšného poplatníka se jedná o vedlejší podnikatelskou činnost, hospodářskou nebo doplňkovou činnost.

Základ daně

Poplatníci, kteří nebyli zřízeni za účelem podnikání, mají povinnost vést účetnictví takový způsobem, aby ke dni účetní závěrky byly příjmy rozděleny následujícím způsobem:

- příjmy, které jsou předmětem daně;
- příjmy, které nejsou předmětem daně;
- příjmy, které jsou předmětem daně ale jsou osvobozené.

Stejné pravidlo platí i pro vykazování souvisejících výdajů (nákladů). Pokud není obec schopna tuto povinnost splnit u jednorázových rozpočtových příjmů, učiní tak mimoúčetně v daňovém přiznání.

U veřejně prospěšného poplatníka lze vymezit základ daně jako sumu jednotlivých základů daně z činností, které jsou posláním, pokud příjmy převyšují výdaje a také základu daně z podnikatelské činnosti.

Veřejně prospěšný poplatník si může snížit daň z příjmů právnických osob o slevy na dani dle § 35 zákona o daních z příjmů. Jedná se o částku 18 000 Kč za zdaňovací období a za každého zaměstnance se zdravotním postižením. Jestliže veřejně prospěšný poplatník zaměstnává zaměstnance s těžším zdravotním postižením jedná se o částku ve výši 60 000 Kč za zdaňovací období. Pro výpočet těchto slev je rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením. Následující příklad 2.2 zobrazuje způsob výpočtu slevy na zaměstnance se zdravotním postižením a zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Příklad 2.2. Zaměstnavatel má na svých pracovištích sjednanou 40hodinovou týdenní pracovní dobu. Jedná se o zdaňovací období kalendářního roku 2018. Počet pracovních dnů činí 250. Roční fond pracovní doby je 2 000 pracovních hodin. Zaměstnavatel má dva zaměstnance se zdravotním postižením (A, B) a další dva s těžším zdravotním postižením (C, D). Se zaměstnancem A, B a C byla sjednaná 40hodinová pracovní doba, se zaměstnancem B byl uzavřen pracovní poměr k 1. červnu 2018. Se zaměstnancem D byla sjednaná pracovní doba na 35 hodin týdně.

Zaměstnanec	se ZP		s TZP	
	A	B	C	D
Počet hodin	2 000	1 168	2 000	1 750
Mateřská nebo rodičovská dovolená	0	0	0	0
Dlouhodobé uvolnění pro výkon veřejné funkce	0	0	400	0
Neodpracované hodiny v důsledku absence v práci	0	0	0	0
Nenapracované pracovní volno bez náhrady mzdy, jestliže zaměstnanec nemohl konat práci z jiných důležitých důvodů týkajících se jeho osoby	0	232	0	0
Pracovní neschopnost, na niž nebyly poskytnuty dávky nemocenského pojištění s výjimkou prvních třech dnů pracovní neschopnosti	64	0	0	105
Upravený počet hodin	1 936	936	1 600	1 645

Zdroj: vlastní zpracování

Řešení: Dle § 35 odst. 2 se výpočet průměrného přepočteného počtu zaměstnanců se provádí pro každou skupinu zaměstnanců zvlášť. Jedná se o podíl celkového počtu hodin, který je dán rozvržením pracovní doby nebo z individuálně sjednané pracovní doby, a celkového ročního fondu pracovní doby připadající na jednoho zaměstnance pracujícího na plnou pracovní dobu. Do celkového počtu hodin nemohou být započítány neodpracované hodiny z důvodu neomluvené nepřítomnosti v práci, nenadpracovaného pracovního volna daného zaměstnavatelem bez náhrady mzdy, pokud zaměstnanec nebyl schopný vykonat práci z jiných důležitých důvodů týkajících se jeho osoby, a dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, za kterou nepřísluší náhrada mzdy, platu nebo odměny nebo sníženého platu nebo snížené odměny za dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény nebo nemocenské z nemocenského pojištění, výjimku tvoří neodpracované hodiny připadající na první tři dny dočasné pracovní neschopnosti, kdy zaměstnanci nepřísluší náhrada mzdy nebo platu. Mateřská nebo rodičovská dovolená, služba v ozbrojených silách, výkon civilní služby a dlouhodobé uvolnění pro výkon veřejné funkce se nezapočítávají do trvání pracovního poměru. Výsledek se zaokrouhluje na dvě desetinná místa.

Výpočet průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců se ZP:

$$\frac{(1\,936 + 936)}{2\,000} = 1,436$$

Zaokrouhleno na 1,44 zaměstnance.

Výpočet slevy za zaměstnávání zaměstnanců se ZP:

$$1,44 * 18\,000 = 25\,920 \text{ Kč}$$

Výpočet průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců s TZP:

$$\frac{(1\,600 + 1\,645)}{2\,000} = 1,6225$$

Zaokrouhleno na 1,62 zaměstnance.

Výpočet slevy za zaměstnávání zaměstnanců s TZP:

$$1,62 * 60\,000 = 97\,200 \text{ Kč}$$

Dle výše uvedeného příkladu si může náš zaměstnavatel snížit daňovou povinnost celkem o 123 120 Kč.

Tato informace se promítne v daňovém přiznání na řádku č. 300 a také v příloze H k tomuto řádku (Stuchlíková a Komrsková, 2016).

Daňové přiznání a sazba daně

Jak uvádí Dobrozemský a Stejskal (2017, s. 130) „v případě, že daňový poplatník chce určit svoji daňovou povinnost vyplývající z daně z příjmů právnických osob (nikoliv v mimořádném případě), je nezbytné, aby vycházel z informací z uzavřeného účetnictví.“

Povinnost podat daňové přiznání nemá veřejně prospěšný poplatník, jestliže má pouze příjmy, které nejsou předmětem daně a příjmy od daně osvobozené. Jestliže veřejně prospěšnému poplatníkovi ve zdaňovacím období nevznikla daňová povinnost k dani z příjmů právnických osob, nemusí tuto skutečnost sdělovat správci daně.

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob se dle § 136 odst. 1 daňového řádu podává nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období.

Sazba daně z příjmů právnických osob je ve výši 19 %.

2.2.2 Daň z příjmů fyzických osob

Obec je nejen plátcem daně z příjmů právnických osob, ale také plátcem daně z příjmů fyzických osob. Obec také vystupuje v pozici zaměstnavatele. Ze zúčtovaných, nebo vyplacených příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků svých zaměstnanců vypočítá zálohu na daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Jestliže zaměstnanec podepíše u svého zaměstnavatele prohlášení k dani, vypočtená záloha na daň z příjmů se sníží o částku ve výši jedné dvanáctiny základní slevy na poplatníka. Dále lze od zálohy odečíst hodnotu měsíčního daňového zvýhodnění. Takto vypočtená záloha je sražena zaměstnavatelem při výplatě nebo při připsání příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, ve kterém vznikla povinnost srazit zálohu. Plátce daně provede odvod sražených záloh nebo úhrn částek, které měly být jako zálohy na daň sraženy.

Poplatník může požádat, při splnění dvou podmínek, plátce daně o provedení ročního zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění. Jedná se o podmínky, kdy zaměstnanec:

- pobíral mzdu od jednoho nebo více zaměstnavatelů ve zdaňovacím období,
- postupně podepsal u jednotlivých zaměstnavatelů prohlášení k dani.

Poplatník si může uplatnit nárok na slevu, ve výši jedné dvanáctiny, pouze u jednoho zaměstnavatele za jednotlivý kalendářní měsíc.

Poplatník může požádat plátce o provedení ročního zúčtování záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daňového zvýhodnění nejpozději do 15. února po skončení zdaňovacího období. Tato žádost musí mít písemnou formu. Plátce nemá povinnost provést roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění u poplatníka, který má povinnost podat přiznání k dani nebo přiznání podá sám. Jestliže poplatník nedodá plátcovi daně potřebné doklady, za uplynulé zdaňovací období od všech předchozích zaměstnavatelů, do 15. února po uplynutí zdaňovacího období, neprovede plátce daně roční zúčtování záloh.

Dle § 136 odst. 1 daňového řádu nejpozději do 31. března po skončení zdaňovacího období, provede zaměstnavatel výpočet daně, roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění a podá daňové přiznání.

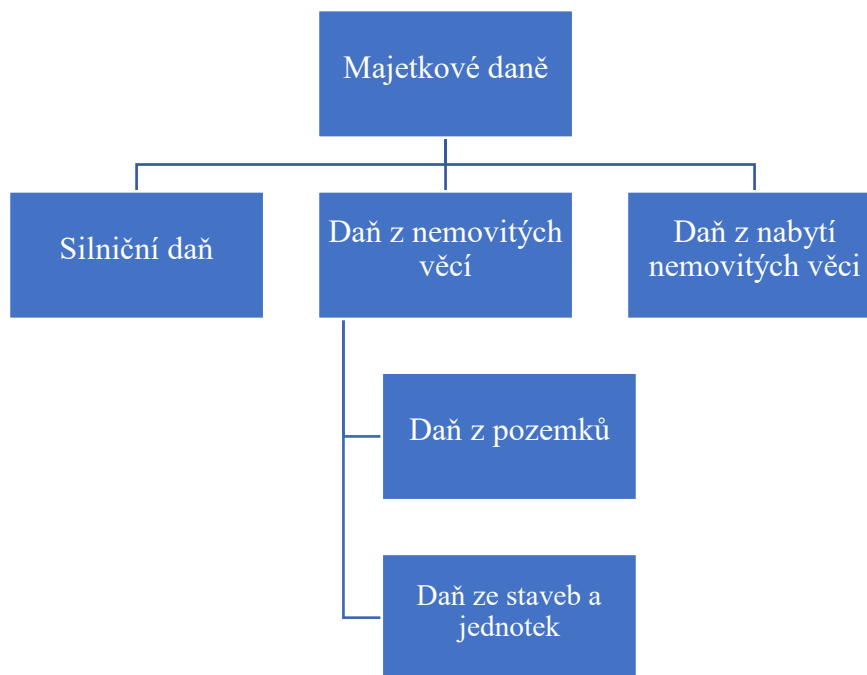
Plátce daně má povinnost vrátit svému zaměstnanci přeplatek nejpozději při zúčtování mzdy za měsíc březen po uplynutí zdaňovacího období. Výše tohoto přeplatku musí činit více než 50 Kč.

2.3 Majetkové daně

Majetkové daně jsou součástí přímých daní, které jsou odváděny plátcí v České republice. Podle českých právních předpisů majetkové daně zahrnují silniční daň, daň z nemovitých věcí, která obsahuje daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek, a daň z nabytí nemovitých věcí.

Schéma 2.1 Členění majetkových daní

Zdroj: vlastní zpracování

2.3.1 Silniční daň

Silniční daň se řídí zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět daně

Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla, která jsou nejen registrovaná a provozovaná na území České republiky, ale také používaná k podnikání, nebo k jiné samostatně výdělečné činnosti, popřípadě v přímé souvislosti s podnikáním. Výjimku tvoří vozidlo, které využívá veřejně prospěšný poplatník k činnosti, jejíž příjmy nejsou předmětem daně z příjmů. Silniční vozidlo veřejně prospěšného poplatníka bude podléhat silniční dani, jestliže toto vozidlo bude užíváno pro činnost, která bude předmětem daně z příjmů. Může se jednat o příjmy z činnosti vedlejší a také o příjmy, které plynou z reklam nebo nájemného. Avšak vozidlo musí být používáno v souvislosti s takovými činnostmi.

Předmětem silniční daně není vozidlo, které používá starosta obce. Takto používané vozidlo by nepodléhalo dani silniční, protože toto vozidlo není používáno k činnostem, z kterých by plynuly příjmy, které by byly předmětem daně z příjmů. V tomto případě zmíněné vozidlo není předmětem daně silniční ani za předpokladu, že má obec příjmy z jiných činností, které jsou předmětem daně z příjmů právnických osob. V následujícím příkladu bude vozidlo předmětem daně silniční. Jedná se o situaci, kdy obec provozuje restaurační zařízení a auto využívá k rozvozu jídla. Příjmy z této činnosti jsou klasifikovány jako příjmy z podnikatelské činnosti. Také je pravděpodobné, že příjmy plynoucí z provozování restauračního zařízení budou vyšší než náklady vynaložené v souvislosti s touto činností. V takovém případě tyto příjmy podléhají dani z příjmů právnických osob a automobil podléhá silniční dani.

Poplatník

Dle § 4 zákona o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů je poplatníkem daně provozovatel vozidla, který je zapsán v technickém průkazu vozidla. Jestliže tato osoba zemřela, zanikla, byla zrušena nebo provozovatel je odhlášen z registru vozidel, je poplatníkem osoba, která vozidlo užívá. Pokud daňová povinnost nevznikla provozovateli vozidla a zaměstnavatel vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za užití tohoto vozidla, stává se poplatníkem tento zaměstnavatel.

Základ daně

Základ daně je stanoven podle druhu vozidla. Jedná se o osobní automobily, návěsy a ostatní vozidla. U osobních automobilů, s výjimkou automobilů na elektrický pohon, tvoří základ daně zdvihový objem motoru v cm^3 . Daňový základ u návěsů je součet největších povolených hmotností na nápravy v tunách a počet náprav. U ostatních vozidel je základem daně největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav.

Sazba daně

Dle údajů v technických dokladech vozidel se stanoví roční sazba pro každé vozidlo. Výše jednotlivých ročních sazeb jsou uvedeny v § 6 zákona o silniční dani. Roční sazby se pohybují ve výši od 1 200 Kč až do 50 400 Kč. Jestliže je zaměstnavatel poplatníkem, vyplácí svému zaměstnanci cestovní náhrady za užití zaměstnancova vozidla, může uplatnit sazbu 25 Kč za každý den užití osobního automobilu. Zaměstnavatel uplatní tuto sazbu, je-li pro něj výhodnější.

Sazba daně může být snížena o:

- 48 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace,
- 40 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace,
- 25 % po dobu následujících 36 kalendářních měsíců od data jejich první registrace.

Snížení je možné uplatnit od kalendářního měsíce, v němž byl poprvé vůz registrován.

U vozidel, které byly poprvé registrovány do 31. prosince 1989 se sazba zvyšuje o 25 %.

Dle § 9 zákona o silniční dani nákladní automobil veřejně prospěšného poplatníka, s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny a méně než 12 tun, který není používán pro činnost, z nichž příjmy podléhají dani z příjmů právnických osob, se výše sazby snižuje o 100 %. Podle § 10, jestliže má nákladní automobil hmotnost 12 tun a více snižuje se sazba o 48 %.

Veřejně prospěšný poplatník může dle zákona uplatnit slevu na dani, která se týká kombinované přepravy. Kombinovaná přeprava znamená, že zboží je přepravováno v jedné a téže přepravní jednotce. Může se jednat o velký kontejner, výměnnou nástavbu, odvalovací kontejner nebo v nákladním automobilu, přívěsu, návěsu bez tahače nebo s tahačem. Při této přepravě se také využije železniční nebo vnitrozemská vodní doprava. Úsek železniční nebo vnitrozemskou vodní cestou musí přesahovat vzdálenost vzdušnou čarou 100 kilometrů. Dále dle § 12 odst. 1, zákona o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, počáteční nebo konečný úsek tvoří přeprava po pozemní komunikaci mezi místem nákladky a vykládky zboží a nejbližší železniční stanicí, která je vhodná k překládce nebo překladištěm nebo mezi místem nákladky a vykládky zboží a vnitrozemským přístavem, jestliže nepřesahuje vzdálenost 150 km vzdušnou čarou. U vozidla, které je používáno pouze k přepravě v počátečním nebo konečném úseku kombinované dopravy, činí nárok na slevu na dani 100 %. Dle počtu jízd u vozidla použitého v kombinované přepravě, je výše slev na dani následující:

- více než 120 jízd činí sleva 90 % daně,
- od 91 do 120 jízd činí sleva 75 % daně,
- od 61 do 90 jízd činí sleva 50 % daně,
- od 31 do 60 jízd činí sleva 25 % daně.

Jako dvě jízdy se započítá vzdálenost, která byla ujetá na území České republiky a je delší než 250 kilometrů.

2.3.2 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se řídí zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. U daně z nemovitých věcí se daňová povinnost váže k vlastnictví majetku. Za plátce daně z nemovitých věcí se obce považují, pokud pozemky a stavby a jednotky pronajímají nebo pozemky a stavby a jednotky používají k podnikatelské činnosti. Daň z nemovitých věcí členíme na:

- daň z pozemků;
- daň ze staveb a jednotek.

Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky vedené v katastru nemovitostí, které se nacházejí na území České republiky. Do předmětu daně z pozemků nevstupují pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb, ochranné lesy a lesy zvláštního určení, vodní plochy kromě rybníků k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb, pozemky sloužící pro obranu České republiky. Dále předmětem daně nejsou pozemky ve výši spoluvlastnických podílů na nich, které jsou součástí zdanitelných jednotek v budově bytového domu, a jiné pozemky ve spoluvlastnictví vlastníků zdanitelných jednotek v budově bytového domu užívané společně s těmito jednotkami, a to v rozsahu odpovídajícím výši spoluvlastnických podílů těchto spoluvlastníků na nich.

Poplatník daně z pozemků je především vlastník tohoto pozemku. Jestliže je pozemek ve vlastnictví České republiky je poplatníkem daně z pozemků:

- organizační složka státu,
- státní příspěvková organizace,
- státní fond,
- státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit s majetkem státu,
- právnická osoba, která má právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívací vztahy k majetku České republiky.

Jestliže je pozemek evidovaný zjednodušeným způsobem v katastru nemovitostí, má s ním právo hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv, nebo na základě rozhodnutí o privatizaci je převedený na ministerstvo financí, je poplatníkem

u těchto pozemků pronajatých nebo propachtovaných pozemků vždy nájemce nebo pachtýř. V případě, že není znám vlastník, považuje se uživatel pozemku za poplatníka této daně.

Důvodem osvobození od daně z pozemků je skutečnost, že pozemek má ve vlastnictví obec. Další podmínkou je, že neslouží k podnikání nebo pozemek není pronajímán. Od daně z pozemků jsou tak osvobozeny pozemky ve vlastnictví obce, na jejímž katastrálním území se pozemky nachází. Pouze za splnění podmínky, že pozemky nejsou využívány k podnikatelské činnosti.

Daň ze staveb a jednotek

Předmětem daně jsou stavby a jednotky, které se nachází na území ČR. Pro účely daně z nemovitých věcí se rozumí zdanitelnou stavbou budova a inženýrská stavba, která je dokončená a užívaná, podle katastrálního zákona. Dále se zdanitelnou jednotkou rozumí jednotka, která je dokončená a užívaná.

Poplatníka daně ze staveb a jednotek je možné vymezit podobným způsobem jako u daně z pozemků:

- vlastník stavby nebo jednotky;
- jestliže jsou tyto stavby a jednotky ve vlastnictví ČR, pak v takovém případě poplatníkem může být např. organizační složka státu;
- nájemce nebo pachtýř se považují za poplatníka tehdy, jedná-li se o stavbu spravovanou Státním pozemkovým úřadem nebo Správou státních hmotných rezerv, anebo rozhodnutím o privatizaci převedené na ministerstvo financí.

Od daně ze staveb a jednotek jsou také osvobozeny stavby a jednotky ve vlastnictví obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí. Osvobození je možné jen v případě splnění podmínky, že tyto stavby a jednotky nejsou využívány k podnikatelské činnosti a ani k pronájmu.

2.3.3 Daň z nabytí nemovitých věcí

Poslední daní patřící mezi přímé majetkové daně je daň z nabytí nemovitých věcí, která je upravena zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Předmětem této daně je úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která je:

- pozemkem,

- stavbou,
- jednotkou,
- právem stavby.

Nemovité věci a také pozemek, který je zatížen právem stavby, se nacházejí na území České republiky. Dále předmětem této daně může být spoluvlastnický podíl na výše uvedených nemovitých věcech.

Fyzická nebo právnická osoba, která je nabyvatelem vlastnického práva k nemovité věci, je také poplatníkem této daně. Jestliže se právo k nemovité věci nabývá do podílového fondu, fondu obhospodařovaného penzijní společností nebo svěřenského fondu, považují se tyto fondy za jediné nabyvatele vlastnických práv k nemovitým věcem.

Dle § 6 od daně z převodu nemovitých věcí se osvobozují vlastnická práva k nemovité věci nabytá:

- členským státem Evropské unie,
- jiným státem, je-li zaručena vzájemnost,
- územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí.

Od této daně jsou obce osvobozeny v případech, kdy nabytí vlastnického práva k nemovité věci se stává součástí majetku této obce.

Dle § 40 poplatníci, kteří jsou členským státem Evropské unie, jiným státem, je-li zaručena vzájemnost, územním samosprávným celkem nebo dobrovolným svazkem obcí nepodávají daňové přiznání. Jedná se o stejné poplatníky, kteří jsou osvobozeni od daně z nabytí nemovitých věcí.

2.4 Nepřímé daně

Jedná se o takové daně, které jsou osobou plátce odváděny státu. Účinky nepřímých daní spadají na poplatníky. Daň je součástí ceny statku nebo také služby, které poplatník pořizuje za úplatu. Nepřímé daně dělíme na selektivní a univerzální. Příkladem selektivní daně je spotřební daň, která je zahrnuta pouze u vybraných druhů zboží. Příkladem univerzální daně je daň z přidané hodnoty, která je zahrnuta ve veškerých statcích a službách.

2.4.1 Daň z přidané hodnoty

Hlavním pramenem zabývajícím se daní z přidané hodnoty je zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“).

Tato daň je odváděna v cenách výrobků a služeb a největší dopad má na posledního zákazníka.

Základní princip DPH vyplývá ve zdanění částky určitého zboží, služby, kterou připojuje každý plátec k celkové výši zboží či služby, jenž nakoupil. Toto zboží nebo službu dále zpracovává a nabízí jej k prodeji.

ÚSC v pozici plátce poskytuje a přijímá plnění nejrůznějších charakterů. Jedním z hlavních předpokladů pro správný postup při plnění povinností a také při uplatňování práv, které plynou ze zákona o DPH, je správné určení povahy poskytnutého nebo přijatého plnění. Následující schéma 2.2 zobrazuje charakteristiku příjmů účtovaných ÚSC.

Schéma 2.2 Vymezení příjmů ÚSC z pohledu DPH

Příjmy ÚSC, které nejsou předmětem DPH		Příjmy ÚSC za plnění, která jsou předmětem DPH	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Daňové příjmy, přijaté dotace a transfery ▪ Přijaté finanční dary ▪ Finanční vypořádání ▪ Přijaté pojistné náhrady ▪ Úroky z běžných účtů ▪ Kauce a jistiny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Výkony veřejné správy zpoplatněné zejména podle: <ul style="list-style-type: none"> - Zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích - zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění - správní poplatky podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, v platném znění atd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně ▪ Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plnění zdanitelná, tj. plnění podléhající základní, první nebo druhé snížené sazbě daně

Zdroj: Fitříková a Musilová (2018, s. 33).

Osoby povinné k dani

V situaci, kdy obec provozuje podnikatelskou činnost, generuje příjmy, resp. výnosy, které spadají nejen k dani z příjmů, ale také k DPH. Osobou povinnou k dani se stává právnická osoba, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání, ale tato osoba provozuje ekonomické činnosti. Dle § 5 odst. 3, *stát, kraje, obce, organizační složky státu, krajů a obcí, dobrovolné svazky obcí, hlavní město Praha a jeho městské části a právnické osoby založené nebo zřízené zvláštním právním předpisem nebo na základě zvláštního právního předpisu se při výkonu působností v oblasti veřejné správy nepovažují za osoby povinné k dani, a to i v případě,*

kdy za výkon těchto působností vybírají úplatu. Obec, která provozuje určité činnosti, je vždy považována za osobu povinnou k dani. Jedná se o tyto činnosti:

- dodání vody, plynu, tepla, chladu a elektřiny,
- služby pořádání výstav, veletrhů a kongresů,
- provozování prodejen pro zaměstnance, kantýn, závodních a podobných jídelen.

Pro obec je nezbytné dělat rozdíly v činnostech, které shledává za výkon veřejné správy a činnosti, které nejsou považovány za výkon veřejné správy, tyto činnosti podléhají DPH. Příjmy, které se řídí ZDPH, jsou ekonomickou činností a podléhají této dani. Jestliže pokládáme obec za veřejnoprávní subjekt, příjmy nepodléhají DPH. Praha a každá její městská část se vždy považuje za samostatnou osobu povinnou k dani.

Plátcí

Plátcem se stává osoba povinná k dani v případě, že převýší obrat ve výši 1 milion Kč za 12 bezprostředně předcházejících kalendářních měsíců. Osoba povinná k dani se nestane plátcem, pokud uskutečňuje jen plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet. OPD se stává plátcem až v druhém měsíci, který následuje po měsíci, v kterém tato osoba překročila min. výši obratu.

Dle § 4a, odst. 1, ZDPH, se obratem pro účely tohoto zákona rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku, jde-li o úplaty za:

- *zdanitelné plnění;*
- *plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo;*
- *plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle § 54 až § 56a ZDPH (finanční činnosti, pojišťovací činnosti, převod a nájem nemovitostí, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně).*

Za úplatu se považuje vše, co měl dodavatel plnění obdržet ve spojitosti s poskytnutým plněním. Úplatou může být hodnota vyjádřená v peněžních jednotkách nebo také hodnota nepeněžitého plnění.

Do obratu pro účely ZDPH se nepočítá:

- příjem získaný prodejem dlouhodobého majetku;
- přijatá záloha, která byla poskytnuta před uskutečněním plnění;
- příjem z poskytnutých plnění mimo tuzemsko;

- příjem za finanční, pojišťovací služby, převod a nájem nemovitostí, jen v případě, že se jedná o doplňkovou činnost uskutečňovanou příležitostně.

Do výše obratu se nebudou dále zahrnovat úplaty za výkon veřejné správy, z důvodu, že se nejedná o ekonomickou činnost, a proto ani úplata nebude předmětem daně. Do obratu se také nezahrnují např. výnosy z rozpočtového určení daní, přijatá náhrada od pojišťovny.

V případě, že obec překročí min. výši obratu rozhodného pro registraci, je její povinností se registrovat, resp. podat přihlášku k registraci, do 15 dnů po skončení měsíce, ve kterém překročila obrat 1 milion Kč.

Obec se také může stát dobrovolným plátcem DPH. V situaci dobrovolné registrace může přihlášku podat kdykoliv. Tato dobrovolná registrace je výhodná pro obec, která nakupuje od plátců a také prodává plátcům DPH.

Obec, která vystupuje jako plátcе daně, může požádat o zrušení registrace příslušného správce daně. Zrušit registraci může správce z moci úřední, nebo plátcе může požádat o zrušení plátcovství. Aby správce daně zrušil registraci musí plátcе splnit určité podmínky. Jednou z podmínek je, že musí být plátcem daně minimálně jeden rok, nedosáhl za 12 předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců obratu vyššího než 1 milion Kč. Plátcе může požádat o zrušení i v případě, kdy provádí jen plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Dále registrace může být zrušena v případě, že plátcе přestal provozovat ekonomickou činnost.

Identifikované osoby

Právnícká osoba, která není povinná k dani a osoba povinná k dani, která není plátcem se stanou osobami identifikovanými v případě, že pořizují zboží z jiného členského státu, jenž je předmětem daně. Osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, která přijala zdanitelné plnění od osoby neusazené v tuzemsku a místem tohoto plnění je tuzemsko, se stává identifikovanou osobou dnem přijetí plnění. Tato podmínka platí v případě, že se jedná o:

- poskytnutí služby,
- dodání zboží s instalací, případně montáží,
- dodání zboží v případě soustav nebo sítí.

Povinnost podat přihlášku k registraci má identifikovaná osoba do 15 dnů, ode dne, kdy přijala plnění. Obec se může stát identifikovanou osobou v případě, že nakupuje zboží z JČS.

Předmět DPH

Předmětem daně z přidané hodnoty jsou plnění poskytnutá osobou povinnou k dani, která uskutečňuje ekonomickou činnost a místo plnění se nachází v tuzemsku. Jedná se o:

- dodání zboží – za zboží se považují hmotné věci kromě peněz a cenných papírů, právo stavby, živé zvíře, lidské tělo a část lidského těla, plyn, elektřina, teplo a chlad. Dodání zboží znamená převedení práva na kupujícího nakládat se zbožím jako vlastník;
- poskytnutí služby – veškeré činnosti, které nejsou chápány jako dodání zboží, jsou považovány za poskytnutí služby. Dle § 14 odst. 1 se rozumí pozbytí nehmotné věci, přenechání zboží k užití jinému, vznik a zánik věcného břemene, závazání se k povinnosti zdržet se určitého jednání nebo strpět určité jednání nebo situaci;
- pořízení zboží z JČS – toto plnění může být vykonáno i právnickou osobou nepovinnou k dani;
- pořízení nového dopravního prostředku z JČS od osoby nepovinné k dani;
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Aby výše vyjmenované plnění bylo chápáno za předmět DPH, musí být plnění provedeno v rámci ekonomické činnosti, poskytnuto za úplaty a místo plnění musí být v tuzemsku.

Plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet

Dle § 51 ZDPH jsou od daně bez nároku na odpočet daně osvobozena tato plnění:

- základní poštovní služby a dodání poštovních známek;
- finanční činnosti,
- penzijní činnosti,
- pojišťovací činnosti,
- dodání nemovité věci,
- nájem nemovité věci,
- výchova a vzdělávání,
- zdravotní služby a dodání zdravotního zboží,
- sociální pomoc,
- provozování hazardních her,
- ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně,
- dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a zboží, u něhož nemá plátců nárok na odpočet daně.

Ke dni uskutečnění tohoto plnění je plátce povinen přiznat, že k této skutečnosti došlo. V situaci, kdy plátce přijal úplatu před uskutečněním plnění, které je od daně osvobozeno bez nároku na odpočet, vzniká plátcovi povinnost přiznat daň ke dni přijetí úplaty.

Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet

Podle § 63 ZDPH jsou od daně s nárokem na odpočet daně osvobozena tato plnění:

- dodání zboží do jiného členského státu,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- vývoz zboží,
- poskytnutí služby do třetí země,
- osvobození ve zvláštních případech,
- přeprava a služby přímo vázané na dovoz a vývoz zboží,
- přeprava osob,
- dovoz zboží,
- dovoz zboží v osobních zavazadlech cestujícího nebo člena posádky letadla a dovoz pohonných hmot cestujícím,
- dovoz zboží, které je přepraveno ze třetí země, a ukončení odeslání nebo přepravy tohoto zboží je v jiném členském státě a dodání tohoto zboží do jiného členského státu je osvobozeno od daně.

U plnění, která podléhají osvobození od daně má plátce daně nárok na odpočet daně na vstupu.

Povinnost přiznat daň

Povinnost přiznat daň vzniká dnem uskutečnění zdanitelného plnění při dodání zboží nebo poskytnutí služby. V případě, že je úplata přijata před uskutečněním zdanitelného plnění, povinnost přiznat daň nastává dnem přijetí úplaty. To platí, je-li zdanitelné plnění v den přijetí úplaty známo dostatečně určitě. Známo dostatečně určitě znamená, že jsou známy minimálně tyto skutečnosti:

- zboží nebo služba,
- sazba daně,
- místo plnění.

Pro nemovité věci se zdanitelné plnění pokládá za uskutečněné v den, kdy došlo k předání nemovitosti do užívání nabyvatele. Dnem zdanitelného plnění může být i den, kdy bylo vyrozumění doručeno. Vyrozumění obsahuje datum, v kterém došlo k zápisu změny

vlastnického práva. Uskutečnění zdanitelného plnění nastává dnem, který nastal dříve. V případě nemovitosti, která je přenechána k užívání se zdanitelným dnem rozumí den přenechání nemovitosti do užívání.

V případě poskytnutí služby se uskutečnění zdanitelného plnění stává dnem poskytnutí služby nebo vystavení daňového dokladu nebo vystavení dokladu na přijatou úplatu. A to opět tím dnem, který nastane dřív.

Jestliže má obec v prostorách obecního úřadu umístěn automat na nápoje, který je určen nejen pro zaměstnance, ale také pro návštěvníky, má obec povinnost přiznat daň na výstupu vždy při výběru tržby.

Režim přenesení daňové povinnosti

Režim přenesení daňové povinnosti (dále jen „RPDP“) je speciální režim, který umožňuje, aby osobou povinnou k dani mohla být osoba, která je příjemcem zboží nebo služby, tedy příjemcem zdanitelného plnění.

Dle přílohy č. 5 ZDPH je RPDP rozdělen na dva režimy. Jedná se o režim trvalý a režim dočasného použití. V případě trvalého použití RPDP se jedná o dodání zlata, dodání nemovité věci, poskytnutí stavebních nebo montážních prací a dodání zboží dle této přílohy.

Za dočasné použití RPDP se považuje dodání zboží a poskytnutí služeb v případě, že se jedná o převod povolenek na emise skleníkových plynů, dodání mobilních telefonů, dodání zařízení s integrovanými obvody a dodání plynu a elektřiny. Nařízením vlády je stanoveno dočasné použití.

RPDP platí pouze pro uskutečněné zdanitelné plnění v případě, že místem plnění je tuzemsko. Plátcí, jenž je v tomto případě i příjemcem plnění, vzniká povinnost přiznat daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění. Plátcí také v tomto režimu vzniká i nárok na odpočet daně. Plátce má také povinnost vyčíslit a zavést do evidence, která slouží pro účely DPH, výši daně a zodpovídá za správné vyčíslení této daně. V případě, že je v tomto režimu přijata úplata před uskutečněním zdanitelného plnění, daň z této úplaty se nepřiznává. Daň se přiznává až z hodnoty uskutečněného zdanitelného plnění, která je navýšená o veškeré úplaty. Poskytovatel plnění nemá povinnost uvádět na daňový doklad sazbu daně ani výši daně. Daňový doklad musí obsahovat oznámení „daň odvede zákazník“. Poskytovatel plnění a příjemce plnění musí informovat příslušného správce daně, prostřednictvím kontrolního hlášení, o přijetí, poskytnutí ať už zboží či služby v režimu přenesení daňové povinnosti.

Nárok na odpočet

Uplatnit nárok na odpočet daně může plátce u přijatých zdanitelných plnění. Za zdanitelné plnění se považuje:

- dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku,
- plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně,
- pořízení zboží z JČS,
- dovoz zboží z třetí země,
- rozhlasové a televizní vysílání.

ZDPH v § 72 odst. 3 uvádí, že „nárok na odpočet daně vzniká plátci okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající povinnost tuto daň přiznat.“

U zdanitelných plnění, která slouží pro reprezentaci si plátce daně nemůže uplatnit nárok na odpočet daně. Výjimkou je však případ poskytnutí dárku do 500 Kč bez daně. Další výjimkou je poskytnutí obchodních vzorků bez úplaty v rámci ekonomické činnosti.

V případě, že plnění neslouží jen pro účely, kdy lze uplatnit nárok na odpočet, plátce uplatní nárok na odpočet daně pouze v částečné výši. § 75 a § 76 ZDPH upravují použití nároku na odpočet daně v částečné výši.

Uplatnění odpočtu

Nárok na odpočet daně může plátce uplatnit až v okamžiku, kdy obdrží daňový doklad. V § 29 ZDPH jsou předepsané náležitosti, které musí daňový doklad obsahovat. Náležitosti také slouží k tomu, aby plátce mohl prokázat nárok na odpočet daně. Pokud, některé náležitosti na dokladu chybí, může plátce nárok prokázat i jinými způsoby, vždy dle daňového řádu. Jako důkazní prostředky může sloužit smlouva, objednávka, předávací protokol apod.

Maximálně si plátce nárok na odpočet může uplatnit 3 roky zpětně. Tato lhůta počíná běžet prvním dnem v měsíci, který následuje po zdaňovacím období, ve kterém vznikl nárok na odpočet daně.

Důležitou podmínkou v případě nároku na odpočet daně je, že přijaté zdanitelné plnění je použito k ekonomické činnosti. Obce však vykonávají ve velkém měřítku veřejnou správu, činnosti, které nejsou ekonomickou činností. V případě provozování takových činností nejsou osobami povinnými k dani a příjmy z takových činností nespádají do předmětu daně. Obec v situaci, kdy posuzuje uplatnění nároku na odpočet, porovnává každou činnost zvlášť. Obec musí určit, zda daná činnost spadá pod:

- ekonomickou činnost nebo,
- činnost, která není ekonomickou činností a považuje se za výkon veřejné správy.

Dále obec posuzuje, v případě ekonomické činnosti, zda se jedná o:

- zdanitelné plnění s plným nárokem, nebo
- osvobozené plnění bez nároku na odpočet daně.

Nárok na odpočet může plátce daně uplatnit:

- ❖ v plné výši – plnění použité k uskutečnění zdanitelného plnění nebo plnění s nárokem na odpočet daně;
- ❖ v poměrné výši – plnění se použije pro účely ekonomické činnosti, ale také i pro účely k výkonu veřejné správy. Nárok na odpočet vznikne jen v poměrné výši, která odpovídá využití plnění pro ekonomickou činnost;
- ❖ kráceným koeficientem – plnění slouží k uskutečnění zdanitelných plnění a také k plnění, která jsou osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (např. nájem vybraných nemovitých věcí).

§ 79 ZDPH vymezuje podmínky pro osobu povinnou k dani, která se stala plátcem, díky kterým si může uplatnit nárok na odpočet daně při registraci nebo snížit nárok na odpočet daně při zrušení registrace.

2.4.2 Spotřební daně

Spotřebními daněmi se zabývá zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Mezi spotřební daně se řadí daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků, daň ze zahříváných tabákových výrobků a daň ze surového tabáku.

Plátcem spotřební daně je PO nebo FO, které vznikla povinnost daň přiznat a zaplatit. Plátcem může být provozovatel daňového skladu, příjemce, odesílatel nebo výrobce. Při výrobě nebo dovozu vybraných výrobků na daňové území Evropské unie dochází ke vzniku daňové povinnosti.

Výše daně se vypočítá u jednotlivých výrobků násobením základu daně a příslušnou sazbou daně.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Plátci, kterému vznikla daňová povinnost, musí předložit daňové přiznání celnímu úřadu. Lhůta je do 25. dne po skončení zdaňovacího

období, ve kterém došlo ke vzniku daňové povinnosti. Plátce je povinen zaplatit daň do 40 dní po skončení zdaňovacího období, v kterém vznikla povinnost přiznat daň.

Daňovým skladem se rozumí, podnik nebo také sklad, ve kterém výrobce vybrané výrobky vyrábí, zpracovává, skladuje, přijímá nebo odesílá.

Obec se nepokládá za poplatníka, který byl založen nebo zřízen za účelem zisku a také se nepřepokládá, že by posláním takového poplatníka nebo jeho doplňkovou činností mohla být výroba nebo dovoz výrobků, jenž podléhají spotřební dani.

3 Charakteristika obce jako příjemce daní

Nejdůležitějšími příjmy obce jsou daně svěřené a daně sdílené. Výběr těchto daní je velice důležitý a daňový výnos obce by měl být stabilní a významný. V této kapitole je definováno rozpočtové určení daní a daňové příjmy obcí.

3.1 Rozpočtové určení daní

V současnosti neexistuje žádný zákon, který by v našem právním řádu obecně vymezil, které daně jsou součástí soustav daní v České republice. Pouze zvláštní zákony vymezují jednotlivé konkrétní daně.

Podle příjemců, kteří přijímají výnosy z jednotlivých daní, můžeme rozdělit daně na výlučné a sdílené. U výlučných daní je příjemcem výnosu jeden subjekt. U sdílených daní tvoří příjemce více subjektů.

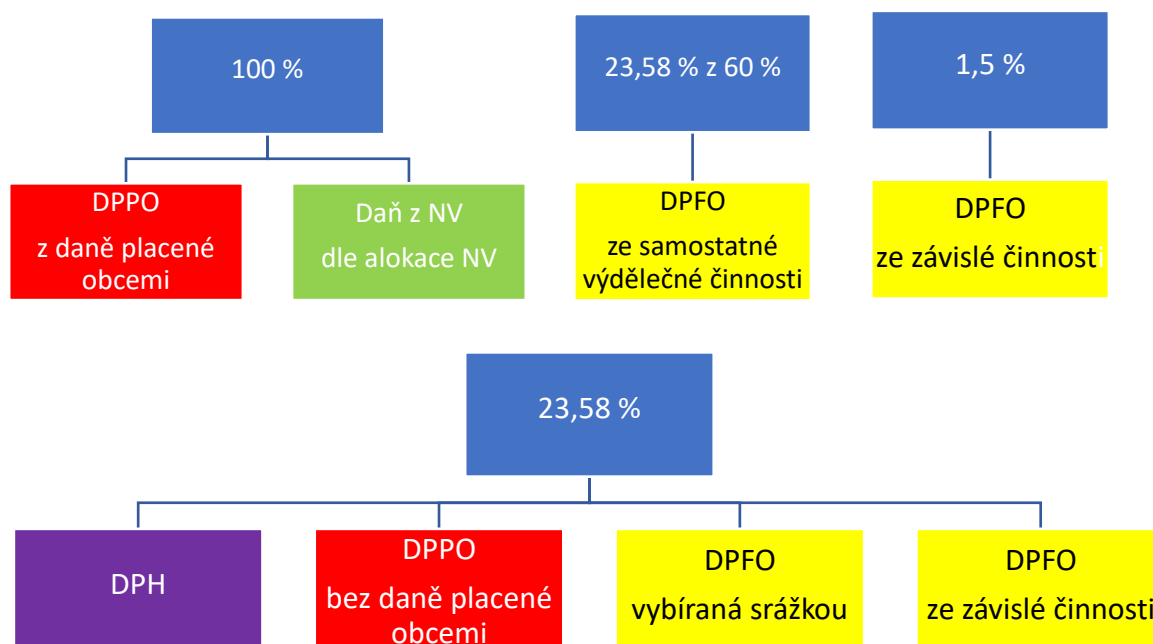
Rozpočtovým určením daní se zabývá zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtovém určení daní“).

Zákon o RUD vymezuje rozpočtové určení:

- ❖ daně z přidané hodnoty,
- ❖ spotřebních daní,
- ❖ daní z příjmů,
- ❖ daně z nemovitých věcí,
- ❖ daně silniční.

Příjemci těchto daní jsou obce, kraje a Státní fond dopravní infrastruktury. Podíl obcí na sdílených daní vyplývá ze schématu 3.1.

Schéma 3.1 Rozpočtové určení daní obce

Zdroj: vlastní zpracování dle § 4 odst. 1 zákona o RUD

Rozpočty obcí se skládají z hrubého výnosu daně z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kterou odvádí zaměstnavatel, jenž je plátcem daně podle zákona o daních z příjmů, daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, podle zvláštní sazby, z 60 % hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob, který je snížen o výnosy:

- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné zaměstnavatelem,
- daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně.

Dále se rozpočet obcí skládá z hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů:

- daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Rozpočet také tvoří 1,5 % z hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Obec je výhradním příjemcem daně z příjmů právnických osob v případech, kdy je jejím poplatníkem obec, výjimku tvoří daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby a výnosu daně z nemovitých věcí, které se nachází na jejím území.

O daň výlučnou se jedná v případě daně silniční. Dle zákona o RUD, je jediným příjemce výnosu ze silniční daně Státní fond infrastruktury.

3.2 Daňové příjmy obce

Daňové příjmy tvoří největší podíl na celkových příjmech rozpočtu obce. Z tohoto důvodu můžeme těmto příjmům přisoudit největší význam. Jelikož většinou tvoří více než polovinu příjmu rozpočtu, mohou do značné míry ovlivnit finanční stabilitu obce. Pro účely územní samosprávy můžeme dle ekonomického pohledu rozlišovat příjmy, které mohou subjekty územní samosprávy ovlivnit svými chováními či jednáními a příjmy, které nemohou, jakkoliv ovlivnit, protože o nich rozhoduje stát.

Čím je velikostní kategorie daně obce vyšší, tím se v celkovém součtu zvyšují daňové příjmy této obce. V určité míře se odráží v příjmech obcí jejich zeměpisná poloha v určitých krajích. To je specifické hlavně pro daňové příjmy, jenž se rozdělují mezi obce dle počtu obyvatel a také výše velikosti příjmu je závislá na použití koeficientu. V takových situacích dochází ke zvýhodňování větších obcí.

Daňové příjmy nemají sloužit k úhradě administrativních činností, jež jsou vykonávány pro stát, ale mají se podílet na rozvoji obce. Jedná se o daně, které jsou vybírány napříč celou Českou republikou a jejich výnos je v celkové výši nebo v částečné výši určen do rozpočtu obcí. K daňovým příjmům se také řadí místní a správní poplatky. Hlavním právním předpisem, který se soustřeďuje na problematiku daňových příjmů rozpočtů obcí je zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

U místních poplatků mají jednotlivé obce určitou pravomoc. Mohou rozhodovat o výši daňového výnosu, o rozpočtu, do kterého se budou výnosy z výběru poplatků vybírat.

Vlastní daňové příjmy můžeme charakterizovat slovy nenávratné a běžné příjmy. Jejich společným znakem je, že se každý rok opakují ale velikost jejich objemu může být jakákoliv. Dle původu můžeme daně rozdělit na:

- ❖ svěřené daně – mohou být označovány jako tzv. výlučné neboli rozpočtově určené daně. Jsou vybírány podle platných zákonů a jejich výnos směřuje do rozpočtů obcí nebo rozpočtů krajů. Příkladem takového typu daně může být daň z nemovitých věcí nebo daň z příjmů právnických osob placená obcemi;

- ❖ sdílené daně – jedná se o daně důchodové, majetkové a DPH. Zákon o RUD nařizuje výši podílu na výnosu jednotlivých daní, která je příjmem rozpočtu obce. Dle zákona o RUD je odváděno určité procento do státního rozpočtu, do rozpočtu kraje i obce. Nevýhodou tohoto typu daní je, že nepřenechávají, ať už obcím nebo krajům, jakékoliv pravomoci. Velikost výnosu sdílených daní je určena podle koeficientu;
- ❖ místní poplatky – jsou upraveny zákonem České národní rady č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Obec stanoví obecně závaznou vyhláškou způsob výběru, sazbu poplatku, vznik povinnosti k poplatku a případně výčet osob, jež jsou od platby poplatku osvobozeny.

V delším časovém horizontu se projevuje rozdíl mezi obcemi. To je způsobeno nerovnoměrným daňovým výnosem. Dopad takových vlivů může být na zajištění základních veřejných statků. Sdílené daně zajišťují zjemnění těchto rozdílů mezi jednotlivými obcemi.

Jak tvrdí Peková (2011, s. 456) „*ve srovnání s některými zeměmi mají obce v ČR minimální pravomoc ovlivňovat daňový výnos, neboť všechny daně v rámci daňové soustavy jsou upravovány zákony s celostátní platností. Ty určují všechny náležitosti příslušné daně, tj. předmět daně, způsob výpočtu daně, sazby daně, osvobození od daně apod.*“

3.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Dle § 4 odst. 1 písm. c) až g) a písm. i), zákona o RUD, ve znění pozdějších předpisů, plyne do rozpočtu obcí:

- a) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- b) podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- c) podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech a) a b),
- d) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Velikost výnosů z výběru daní ovlivňují hlavně předmět daně, jaké druhy příjmů jsou zdaňovány, způsob výpočtu ZD a zda dochází k úpravě ZD. ZD můžeme upravit o odčitatelné

nebo připočitatelné položky, ale také sazby daně, daňové slevy a osvobodit subjekty od placení daně. Osvobození a daňové úlevy mohou zapříčinit snížený daňový výnos. Daň z příjmů fyzických osob můžeme označit jako výnosnou daň, protože zprostředkovává významnou část příjmů v rozpočtech obcí. Následující tabulka 3.1 zobrazuje příjmy obcí podle krajů, a to u daně z příjmů fyzických osob v letech 2014–2017.

Tab. 3.1 Příjmy obcí v podobě daně z příjmů fyzických osob podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	10 948 797	11 334 623	13 281 560	13 837 215	126,38
Středočeský	3 454 847	3 591 918	4 231 453	4 454 484	128,93
Jihočeský	1 692 807	1 759 428	2 046 472	2 242 212	132,46
Plzeňský	1 944 085	2 043 228	2 343 312	2 490 783	128,12
Karlovarský	780 210	838 020	940 605	1 004 949	128,80
Ústecký	2 131 097	2 215 971	2 568 660	2 784 208	130,65
Liberecký	1 164 920	1 206 928	1 404 682	1 515 529	130,10
Královéhradecký	1 539 162	1 586 252	1 774 106	1 877 886	122,01
Pardubický	1 317 621	1 378 057	1 604 938	1 764 689	133,93
Vysočina	1 338 479	1 406 279	1 596 308	1 757 194	131,28
Jihomoravský	3 891 457	4 115 025	4 628 815	5 031 969	129,31
Olomoucký	1 670 128	1 764 606	2 011 644	2 154 810	129,02
Zlínský	1 506 179	1 640 566	1 843 398	1 955 262	129,82
Moravskoslezský	3 845 641	4 043 181	4 504 499	4 974 678	129,36
Celkem	37 225 430	38 924 082	44 780 452	47 845 868	129,30

Zdroj: vlastní zpracování¹

Ve výše uvedené tabulce daň z příjmů fyzických osob zahrnuje daň ze závislé činnosti a funkčních požitků, ze samostatné výdělečné činnosti a z kapitálových výnosů. Ve vývoji daně z příjmů fyzických osob dochází v roce 2017 proti výchozímu roku 2014 ke zvýšení výběru příjmů z této daně o 10 620 438 Kč za celou ČR, tj. průměrně o 29,30 %. Mezi jednotlivými kraji v ČR analýza vývoje v tabulce 3.1 říká, že u všech krajů bylo v roce 2017 dosaženo vyššího stavu inkasa než ve výchozím roce 2014.

¹ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

3.2.2 Daň z příjmů právnických osob

Dle § 4 odst. 1 písm. f) a g), zákona o RUD, ve znění pozdějších předpisů, plyne do rozpočtu obcí:

- a) „podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob;
- b) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.“

Také daň z příjmů právnických osob patří do skupiny sdílených daní. Následující tabulka 3.2 zobrazuje příjmy obcí podle krajů, a to u daně z příjmů právnických osob v letech 2014–2017.

Tab. 3.2 Příjmy obcí v podobě daně z příjmů právnických osob podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	11 029 668	11 877 638	12 862 367	13 140 559	119,14
Středočeský	3 498 028	3 687 231	4 197 858	4 341 464	124,11
Jihočeský	1 985 772	2 060 060	2 300 243	2 359 035	118,80
Plzeňský	2 211 750	2 352 699	2 587 110	2 813 873	127,22
Karlovarský	895 058	930 623	1 009 162	1 086 840	121,43
Ústecký	2 237 657	2 320 692	2 596 420	2 730 442	122,02
Liberecký	1 214 720	1 290 950	1 483 968	1 489 748	122,64
Královéhradecký	1 544 178	1 643 158	1 792 420	1 852 079	119,94
Pardubický	1 432 069	1 546 815	1 714 296	1 753 016	122,41
Vysočina	1 489 577	1 548 349	1 776 020	1 772 766	119,01
Jihomoravský	4 237 585	4 326 122	4 862 328	5 043 683	119,02
Olomoucký	1 759 294	1 816 825	2 076 465	2 113 871	120,15
Zlínský	1 568 764	1 667 670	1 833 274	1 868 337	119,10
Moravskoslezský	4 184 747	4 130 762	4 670 252	4 704 914	112,43
Celkem	39 288 867	41 199 594	45 762 183	47 070 627	120,53

Zdroj: vlastní zpracování²

Ve výše uvedené tabulce daň z příjmů právnických osob zahrnuje daň z příjmů právnických osob a daň z příjmů právnických osob za obce. Ve vývoji daně z příjmů právnických osob dochází v roce 2017 proti výchozímu roku 2014 ke zvýšení výběru příjmů

² https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

z této daně o 7 781 760 Kč za celou ČR, tj. průměrně o 20,53 %. Mezi jednotlivými kraji v ČR analýza vývoje v tabulce 3.2 říká, že u všech krajů bylo v roce 2017 dosaženo vyššího stavu inkasa než ve výchozím roce 2014.

3.2.3 Majetkové daně

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o RUD, ve znění pozdějších předpisů, plyne do rozpočtu obcí:

- „výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.“

Celý výnos daně z nemovitých věcí plyne do rozpočtů obcí. Obce mají moc ovlivnit výši daňového výnosu, protože mohou stanovit výši místního koeficientu. Koeficient obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, která je platná pro celé území dané obce. Obecně závaznými vyhláškami mohou místní koeficient měnit anebo úplně zrušit. Hodnota místního koeficientu může být ve výši 2, 3, 4 anebo 5. Vypočtená daňová povinnost poplatníka se vynásobí místním koeficientem. Dle § 5 odst. ZDNL se za zemědělské pozemky pokládají orné půdy, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé porosty. Místní koeficient nemůže být použit v souvislosti s těmito zemědělskými pozemky.

Dalším koeficientem, který ovlivňuje velikost daňového výnosu je koeficient podle počtu obyvatel. Tento koeficient se používá u budov, které jsou používány jako obytné domy anebo u ostatních zdanitelných jednotek. Jednotlivé obce mohou koeficient podle počtu obyvatel zvýšit prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Obec může koeficient zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu anebo maximálně o tři kategorie.

Posledním koeficientem, který ovlivňuje daňový výnos je koeficient ve výši 1,5. Tento koeficient může zvýšit sazbu u staveb, které slouží k rekreaci jednotlivců, nebo k podnikatelské činnosti, nebo se jedná o garáže.

Následující tabulka 3.3 zobrazuje příjmy obcí podle krajů, a to u daně z nemovitých věcí v letech 2014–2017.

Tab. 3.3 Příjmy obcí v podobě daně z nemovitých věcí podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	787 458	800 207	827 195	840 382	106,72
Středočeský	1 511 639	1 602 685	1 691 757	1 760 325	116,45
Jihočeský	675 636	704 579	714 926	719 376	106,47
Plzeňský	542 301	562 840	574 850	582 541	107,42
Karlovarský	342 267	348 918	363 663	356 876	104,27
Ústecký	942 287	971 418	987 710	998 615	105,98
Liberecký	427 627	451 535	449 627	452 895	105,91
Královéhradecký	618 176	639 323	648 965	662 405	107,15
Pardubický	534 520	554 396	564 183	568 756	106,40
Vysočina	522 653	541 720	543 595	551 274	105,48
Jihomoravský	999 794	1 049 742	1 066 027	1 083 447	108,37
Olomoucký	592 001	608 372	620 089	629 502	106,33
Zlínský	478 140	496 914	501 747	514 821	107,67
Moravskoslezský	998 991	1 001 170	1 031 321	1 043 835	104,49
Celkem	9 973 490	10 333 819	10 585 655	10 765 050	107,08

Zdroj: vlastní zpracování³

Výchozím rokem je rok 2014. Data ve výše uvedené tabule ukazují, že došlo k nárůstu příjmů daně z nemovitých věcí o 791 560 Kč, což je průměrně o 7,08 %. Největší nárůst zaznamenal Středočeský kraj o 16,45 %. U ostatních krajů byl většinou nárůst o 10 % nižší.

3.2.4 Místní a správní poplatky

Další příjmovou položku rozpočtu obcí, kromě daní, tvoří i místní poplatky. Každá obec má právo zavést místní poplatky a tím docílit zvýšení svých daňových příjmů. Místní poplatky se řídí zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Tyto poplatky mají obce ve své vlastní kompetenci a samy je spravují a vybírají. Právo rozhodovat o zavedení poplatku mají zastupitelstva obcí, mohou rozhodnout, zda budou poplatky vybírány od fyzických nebo právnických osob. V zákoně o místních poplatcích jsou uvedeny maximální částky, sazby a rozpětí sazeb, které mohou obce vybírat. V současnosti existuje devět místních poplatků.

³ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

Dle § 1 zákona o místních poplatcích se jedná o:

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek ze vstupného,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

V následující tabulce 3.4 jsou zobrazeny příjmy obcí podle krajů, a to z místních poplatků v letech 2014–2017.

Tab. 3.4 Příjmy obcí v podobě místních poplatků podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	606 351	638 004	649 187	710 078	117,11
Středočeský	621 223	622 109	642 515	664 967	107,04
Jihočeský	357 932	368 340	377 592	382 932	106,98
Plzeňský	180 776	182 505	186 236	193 916	107,27
Karlovarský	173 235	162 871	164 182	172 535	99,60
Ústecký	290 352	278 614	273 922	271 960	93,67
Liberecký	203 989	203 100	203 084	205 766	100,87
Královéhradecký	207 966	201 041	205 882	211 045	101,48
Pardubický	276 771	279 887	282 730	283 274	102,35
Vysočina	257 331	262 728	261 253	263 251	102,30
Jihomoravský	716 899	722 313	722 020	727 046	101,42
Olomoucký	338 747	336 764	339 689	339 967	100,36
Zlínský	264 385	266 714	265 127	268 085	101,40
Moravskoslezský	599 949	603 161	601 796	599 854	99,98
Celkem	5 095 906	5 128 151	5 175 215	5 294 676	102,99

Zdroj: vlastní zpracování⁴

⁴ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

V celkovém součtu došlo ve vývoji u místních poplatků k nepatrnému nárůstu o 198 770 Kč, v průměru o 2,99 %. Některé obce ale zaznamenaly nepatrný pokles. Jedná se o Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj. Největší nárůst zaznamenalo hlavní město Praha a to o 17,11 %, v celkové sumě o 103 727 Kč.

Správní poplatky se řídí zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správních poplatcích“). Dle § 2 zákona o správních poplatcích je „*předmětem poplatků správní řízení upravené zvláštním právním předpisem a další činnost správního úřadu související s výkonem státní správy*“. Obce nemají žádnou pravomoc ovlivňovat výši těchto poplatků. Výše poplatků a případné osvobození od platby se odvíjí od znění zákona o správních poplatcích. V následující tabulce 3.5 jsou zobrazeny příjmy obcí podle krajů, a to ze správních poplatků v letech 2014–2017.

Tab. 3.5 Příjmy obcí v podobě správních poplatků podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	400 339	491 670	543 141	530 927	132,62
Středočeský	357 632	379 155	383 930	410 558	114,80
Jihočeský	168 250	172 456	173 776	179 895	106,92
Plzeňský	148 296	146 656	151 777	162 534	109,60
Karlovarský	71 464	71 726	72 657	74 539	104,30
Ústecký	177 913	174 402	179 374	184 633	103,78
Liberecký	98 053	102 892	105 011	107 371	109,50
Královéhradecký	126 312	132 091	134 506	139 600	110,52
Pardubický	115 656	117 931	120 312	124 510	107,66
Vysočina	120 902	124 011	124 877	128 532	106,31
Jihomoravský	274 615	287 563	300 236	309 934	112,86
Olomoucký	129 247	133 050	136 738	145 846	112,84
Zlínský	127 226	133 030	135 455	140 655	110,56
Moravskoslezský	221 873	241 497	239 581	251 406	113,31
Celkem	2 537 778	2 708 130	2 801 371	2 890 940	111,11

Zdroj: vlastní zpracování⁵

⁵ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

V průběhu let 2014 až 2017 došlo ke zvýšení inkasa správních poplatků a to o 353 162 Kč, což procentuálně činí nárůst o 11,11 % za všechny kraje ČR. Největší nárůst zaznamenalo opět hlavní město Praha a to o 130 588 Kč, což představuje nárůst o 32,62 %.

3.2.5 Daň z přidané hodnoty

DPH je příjmem nejen do rozpočtu obce, ale také do rozpočtu kraje a státního rozpočtu. Dle zákona o RUD do rozpočtu obce plyne:

- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty.

Výnos z DPH můžeme označit jako stabilní a v delším časovém horizontu vede ke stabilnímu hospodaření. V následující tabulce 3.6 jsou zobrazeny příjmy obcí podle krajů, a to daně z přidané hodnoty v letech 2014–2017.

Tab. 3.6 Příjmy obcí v podobě daně z přidané hodnoty podle krajů (v tis. Kč)

Kraj	Rok				Vývoj r. 2017 vůči r. 2014 v %
	2014	2015	2016	2017	
Hl. m. Praha	19 788 620	20 354 306	21 433 681	24 454 458	123,58
Středočeský	6 000 946	6 219 534	6 581 852	7 646 636	127,42
Jihočeský	3 180 208	3 223 985	3 371 594	3 815 615	119,98
Plzeňský	3 477 435	3 541 300	3 749 574	4 268 981	122,76
Karlovarský	1 456 527	1 436 585	1 526 975	1 718 740	118,00
Ústecký	4 027 165	4 080 179	4 250 956	4 791 031	118,97
Liberecký	2 148 694	2 171 241	2 279 895	2 588 219	120,46
Královéhradecký	2 558 369	2 611 636	2 788 978	3 187 391	124,59
Pardubický	2 503 618	2 527 129	2 646 835	2 997 089	119,71
Vysočina	2 496 285	2 544 673	2 644 849	2 981 522	119,44
Jihomoravský	7 075 260	7 110 487	7 618 668	8 645 481	122,19
Olomoucký	3 071 717	3 076 660	3 246 620	3 668 563	119,43
Zlínský	2 791 211	2 734 279	2 924 508	3 327 413	119,21
Moravskoslezský	7 055 420	7 128 724	7 457 555	8 453 412	119,81
Celkem	67 631 475	68 760 718	72 522 540	82 544 551	121,11

Zdroj: vlastní zpracování⁶

Ve vývoji DPH v roce 2017 dochází opět ke zvýšení výnosu oproti roku 2014. Došlo k nárůstu o 14 913 076 Kč, tj. o 21,11 %. Největší nárůst zaznamenal Středočeský kraj a to

⁶ https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&z=T&f=TABULKA&katalog=30830&sp=A&pvo=FIN02&u=v4__VUZEMI__100__3042&str=v26

o 1 645 690 Kč a procentně o 27,42 bodů. Od začátku roku 2013 máme základní sazbu ve výši 21 % a sníženou sazbu ve výši 15 %. Daňové sazby se nezměnily a zůstávají na stejné úrovni. Na začátku roku 2015 přibyla druhá snížená sazba daně ve výši 10 %.

3.2.6 Daň z hazardních her

Legislativa zavedla poměrně novou daň a tou je daň z hazardních her. Tato daň se řídí zákonem č. 187/2016 Sb., o daní z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DHH“). Zákon o DHH nabyl účinnosti od 1. ledna 2017. DHH nahrazuje odvod z výherních hracích přístrojů a odvod z loterií a jiných podobných her.

Obce na území ČR mají možnost prostřednictvím obecně závazné vyhlášky určit konkrétní místo a konkrétní čas, kdy mohou být uskutečňovány technické hry, živé hry, turnaj malého rozsahu nebo bingo. Obec také může obecně závaznou vyhláškou určit místo a čas, kdy se nesmí uskutečňovat hazardní hry. Díky těmto opatřením mají obce možnost omezovat negativní dopady, které souvisí s účastí na hazardních hrách.

Poplatník daně

Poplatníkem je osoba, která provozuje hazardní hru a zároveň disponuje povolení k provozování hazardních her. Dále poplatníkem může být ohlašovatel hazardní hry nebo osoba, která provozuje hazardní hru a potřebuje k takovému provozování ohlášení.

Předmět daně

Předmětem DHH je hra, která je ohlášená nebo je pro ni potřebné povolení k provozování takové hry a zároveň je tato hra uskutečňována na území ČR. Pokud se jedná o sdílenou loterii, tak uskutečňováním takové hry se na území ČR rozumí i příjem vkladů a poskytování výher do sdílené herní listiny. V případě, že se hazardní hra odehrává přes internet a hráč hraje proti účastníkovi, který se registroval nebo uhradil vklad a zároveň nemá bydliště na území ČR, tak se i pro tuto osobu považuje uskutečňování hazardní hry na území ČR.

Základ daně

Základem daně může být součet až osmi druhů hazardních her a jedná se o daň z loterie, z kursových sázek, z totalizátorových her, z bingo, z technických her, z živých her, z tombol a také z turnajů malého rozsahu.

Sazba daně

Sazba daně je ve výši 23 % pro jednotlivé druhy hazardních her.

Výpočet daně

Součet dílčích ZD tvoří DHH. Jednotlivý ZD dostaneme vynásobením příslušné sazby daně a daňového základu, který musí být zaokrouhlený na celé stokoruny nahoru. V případě technických her existují minimální hodnoty jednotlivých základů daně.

Zdaňovací období

Kalendářní čtvrtletí je u této daně zdaňovacím obdobím. Do 25. dne po skončení zdaňovacího období musí poplatník přiznat daň.

Rozpočtové určení daně

DHH je považována za daň sdílenou, tzn., že výnos z této daně je rozdělen mezi jednotlivé obce a stát. V případě daně z technických her, výnos ve výši 35 % plyne do státního rozpočtu a zbytek, tj. 65 % plyne do rozpočtu obcí. Výnos z ostatních hazardních her, kromě výnosu z technických her, spadá ve výši 30 % do rozpočtu obcí a 70 % připadá do SR.

4 Analýza daňových příjmů vybraných obcí České republiky

Tato diplomová práce je zaměřena na tři statutární města, jedná se o České Budějovice, Olomouc a Liberec. Pro účely této diplomové práce byly vybrány tři obce podle srovnatelného počtu obyvatel a také proto, že každá leží v jiném samosprávném kraji. Na tyto tři obce budu hlavně pohlížet jako na příjemce daní. Výše příjmů obcí se odvíjí od:

- rozlohy katastrálního území,
- počtu obyvatel,
- počtu dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřízenou obcí,
- počtu obyvatel upraveného přepočítacími koeficienty.

Procentní podíl jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů je uveden v příloze vyhlášky č. 192/2018 Sb., o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů.

Daňové příjmy obcí během let 2013 až 2017 vzrostly ze 161,7 mld. Kč na 206,3 mld. Kč, tedy o 44,6 mld. Kč (27,6 %). Jedním z důvodů rostoucích příjmů obcí jsou změny v rozpočtovém určení daní. Díky opatřením proti agresivnímu daňovému plánování velkých korporací a dalším daňovým únikům, dochází ke zvyšování efektivnosti vybírání daní (Ministerstvo financí⁷).

Obce se musí nepřetržitě soustředit na svůj rozvoj, neboť odpovídají za kvalitu života svých občanů. Tento rozvoj je samozřejmě spjat s finančními výdaji obce, a proto je na obce vyvíjen tlak na růst příjmů obce. Hlavní příjem obcí tvoří daně, jež plynou ze státního rozpočtu. V ČR se nachází 6 258 obcí (k 1. 1. 2018), a není možné nalézt optimální model k financování obcí, který by odpovídal specifikům všech obcí. Obec by neměla být závislá jen na příjmech, které plynou ze státního rozpočtu. Je důležité klást důraz na rozvoj vlastních aktivit obcí, které by vedly k dosahování příjmů.

---

⁷ <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2018/vyvoj-danovych-prijmu-obci-a-kraju-2005-32304>

4.1 Charakteristika vybraných obcí České republiky

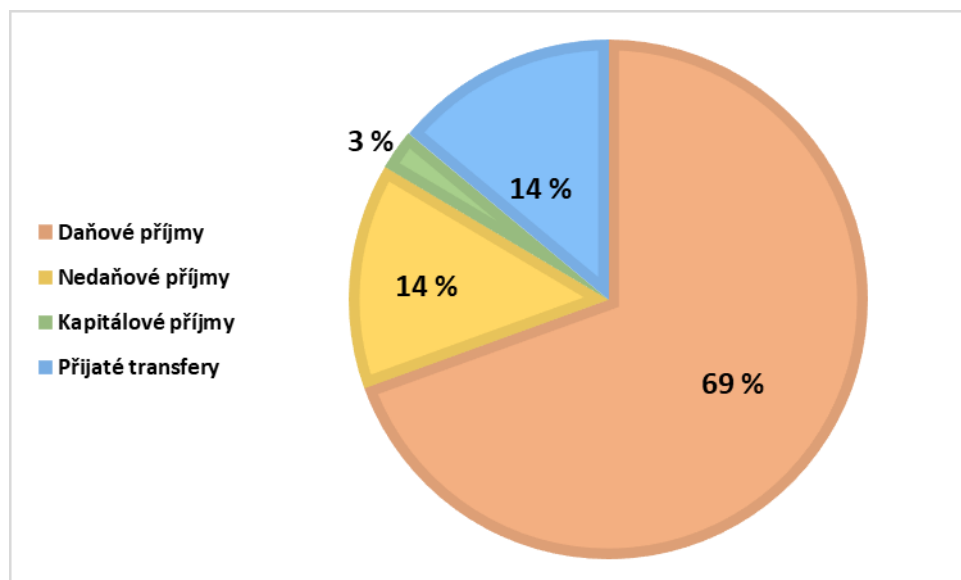
Město České Budějovice

České Budějovice jsou statutárním městem a leží v Jihočeském kraji. Město má 93 863 obyvatel (k 1. 1. 2018) a rozloha jeho území je 5 556 ha.

České Budějovice jsou sídlem několika vysokých škol, důležitých veřejných institucí a úřadů. Nachází se zde Jihočeská univerzita, Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú. a Vysoká škola technická a ekonomická. Dále zde například sídlí tyto firmy: Koh-i-noor Hardtmuth, a.s., Budějovický Budvar, n.p., strojírenská firma Robert Bosch, s.r.o. nebo firma Madeta, a.s.

Následující graf 4.1 zobrazuje strukturu příjmů obce České Budějovice v roce 2018.

Graf 4.1 Struktura příjmů obce České Budějovice v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 1

Celkové příjmy Českých Budějovic v roce 2018 činily 2 429 252 010 Kč, daňové příjmy dosáhly výše 1 687 673 400 Kč, což činilo 69 % z celkových příjmů. V roce 2018 činily nedaňové příjmy 341 229 510 Kč a přijaté transfery 339 476 060 tj. 14 %. Dále kapitálové příjmy byly ve výši 60 873 040 Kč, tj. 3 %. Jak z grafu vyplývá, největší podíl na celkových příjmech Českých Budějovic měly daňové příjmy. Nedaňové příjmy a přijaté transfery se podílely přibližně stejnou výší na celkových příjmech.

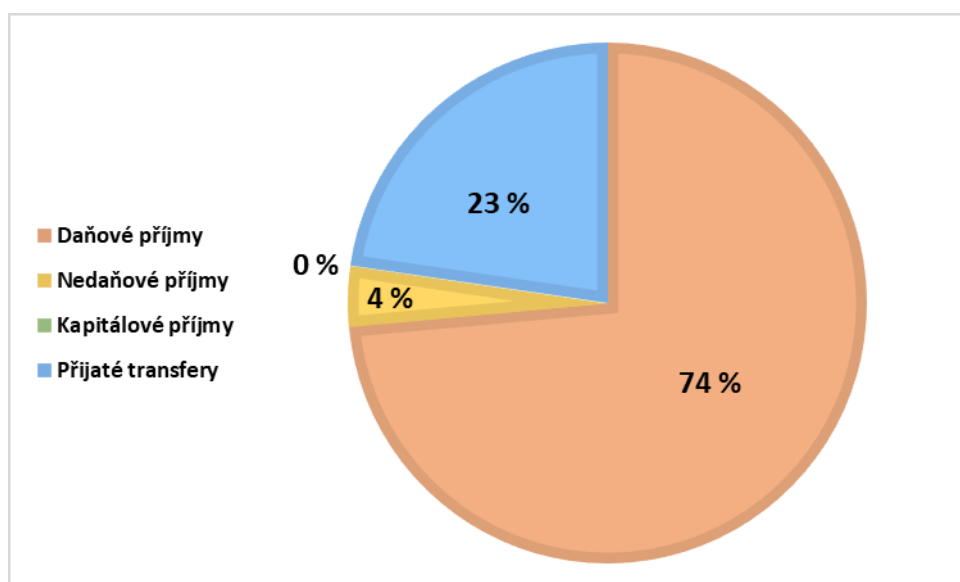
Město Olomouc

Olomouc je také statutárním městem a nachází se v Olomouckém kraji. Má 100 494 obyvatel (k 1. 1. 2018), a to z ní dělá 6. největší město ČR. Její rozloha je 10 340 ha.

Také Olomouc je univerzitním městem a sídlem starobylé univerzity Palackého, také je sídlem Moravské vysoké školy Olomouc, o.p.s., arcibiskupství, Moravské filharmonie, zajímavých muzeí i divadel. Mezi významné firmy, které sídlí v Olomouci patří FARMAK, a. s., ISH PUMPS OLOMOUC a. s., Sigma Group a.s., UNEX a.s. (Moravské železářny a.s.), Nestlé Česko s. r. o., závod ZORA, TOS Olomouc, s. r. o. a OLMA, a. s.

Následující graf 4.2 zobrazuje strukturu příjmů obce Olomouc v roce 2018.

Graf 4.2 Struktura příjmů obce Olomouc v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 1

V roce 2018 Olomouc vykazovala celkové příjmy ve výši 2 607 924 140 Kč, z toho daňové příjmy dosáhly výše 1 918 807 090 Kč, což činilo 73 %. Nedaňové příjmy dosáhly pouze výše 96 430 010 Kč, tj. 23 %. Kapitálové příjmy byly ve výši 756 240 Kč, tj. 0,03 %. Přijaté transfery činily 591 930 810 Kč, tj. 23 %. Z grafu je patrné, že skoro třičtvrtě příjmů Olomouce tvoří daňové příjmy. Téměř čtvrtina příjmů je zastoupena přijatými transfery. Kapitálové příjmy tvoří zanedbatelnou část příjmové stránky rozpočtu města.

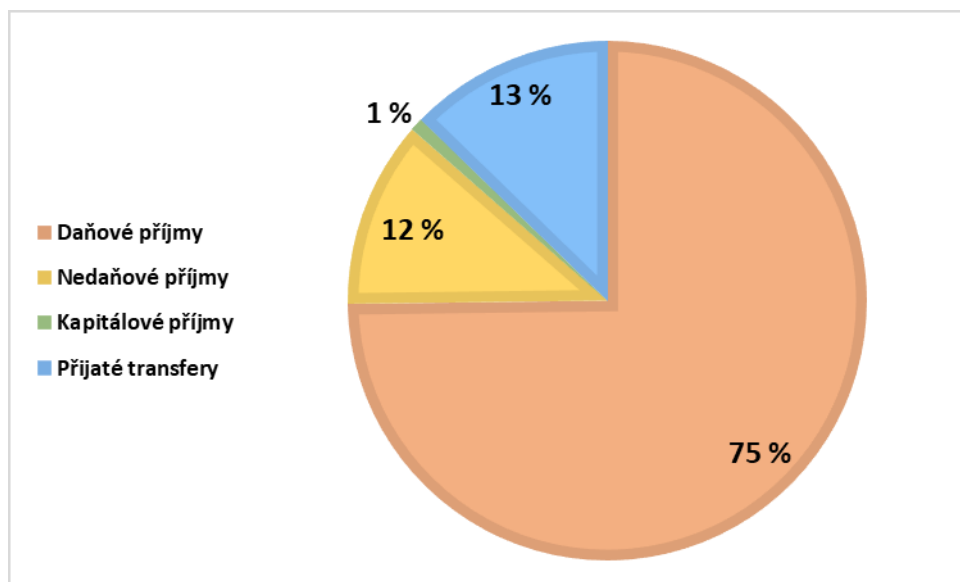
Město Liberec

Liberec je statutární město a leží v Libereckém kraji a je to obec s rozšířenou působností. V Liberci žije 103 979 obyvatel (k 1. 1. 2018). Celková rozloha Liberce je 10 609 ha.

V Liberci sídlí Technická univerzita, dále zde můžeme najít stavební firmu SYNER, s.r.o., pobočku společnosti Schenker spol.s r.o. a C.S.CARGO a.s.

Následující graf 4.3 zobrazuje strukturu příjmů obce Liberec v roce 2018.

Graf 4.3 Struktura příjmů obce Liberec v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 1

Za rok 2018 dosáhl Liberec celkových příjmů ve výši 2 504 922 940 Kč. Celých 75 % těchto příjmů tvoří daňové příjmy ve výši 1 873 673 810 Kč. Nedaňové příjmy byly 291 610 630 Kč, tj. 12 %. Kapitálové příjmy dosáhly výše 20 831 050 Kč, tj. 1 %. Druhou největší položkou byly přijaté transfery v objemu 318 807 450 Kč, tj. 13 %. Z výše uvedeného grafu plyne, že i město Liberec má největší příjem v podobě daňových příjmů, které tvoří přesně tři čtvrtiny celkových příjmů. Nedaňové příjmy a přijaté transfery jsou v podobné výši a společně tvoří čtvrtinu příjmů. Nejmenší a ve své výši zanedbatelnou položku tvoří kapitálové příjmy.

4.2 Vývoj daňových příjmů vybraných obcí

Daňové příjmy tvoří největší položku celkových příjmů obcí. Daňové příjmy obcí tvoří daň z příjmů fyzických osob placená plátcí, poplatníky a vybíraná srážkou. Dále do této skupiny patří daň z příjmů právnických osob. Poslední položkou je DPH. Výše zmíněné druhy daní jsou daněmi sdílenými. Jedná se o daně, jejichž výnos plyne do státního rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí. Daň z nemovitých věcí výlučně plyne do rozpočtu té obce na jejímž katastrálním území se nemovitost nachází. Dále také daňový výnos, vytvořen z daní právnických osob, jež platí

obec, plyne v celkové výši do rozpočtu obce. Do daňových příjmů také zahrnujeme místní a správní poplatky.

4.2.1 Vývoj sdílených daní ve vybraných obcích České republiky

Tato podkapitola zobrazuje srovnání jednotlivých typů sdílených daní od roku 2013. Od roku 2013 došlo ke zvýšení podílu obcí na výnosu DPH z 19,93 % na 20,83 %. Také se zvýšil podíl na ostatních sdílených daních z 21,4 % na 23,58 %, s výjimkou DPFO ze závislé činnosti. Podíl obcí na této dani se zvýšil jen na 22,87 %. Dále došlo ke vzniku nového, čtvrtého přepočítávacího kritéria, jedná se o počet dětí MŠ a žáků ZŠ, kteří navštěvují školu zřízenou obcí.

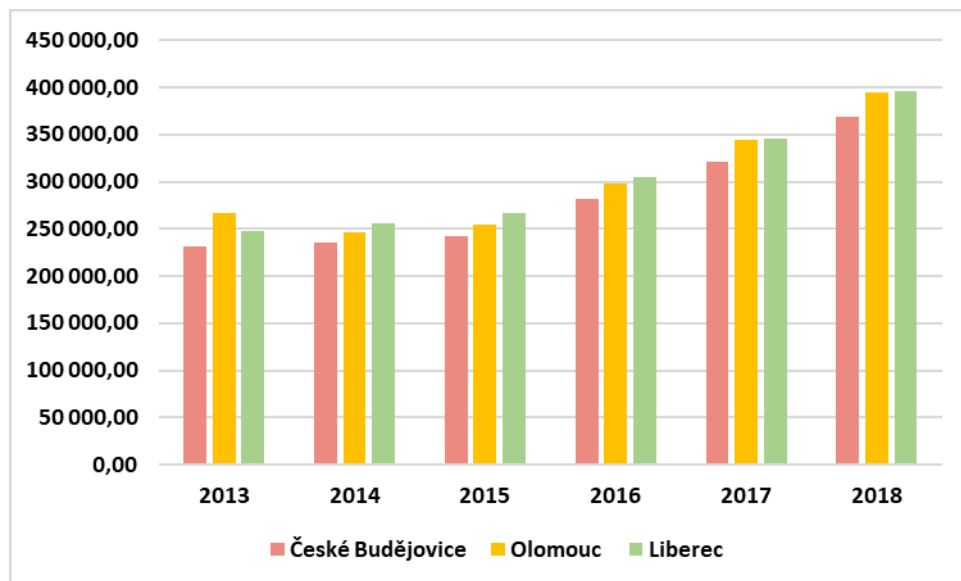
K další změně zákona o RUD se udála v letech 2016–2017. Tato změna vedla ke sjednocení podílu na sdílených daních, s výjimkou DPH, na 23,58 %. V roce 2017 nabyla účinnost novela, která zrušila tzv. motivační složku, 30% podíl obcí na DPFO ze závislé činnosti (podle trvalého bydliště). Také se zvýšil podíl na 21,4 % na výnosu DPH.

V roce 2018 došlo ke sjednocení sdílených daní včetně DPH na 23,58 %. Také se změnila váha kritéria počtu dětí MŠ a žáků ZŠ ze 7 % na 9 %.

Výnos daně z příjmů fyzických osob placené plátcí

Výnos daně z příjmů fyzických osob placené plátcí zobrazuje následující graf 4.4.

Graf 4.4 Výnos daně z příjmů fyzických osob placené plátcí v tis. Kč

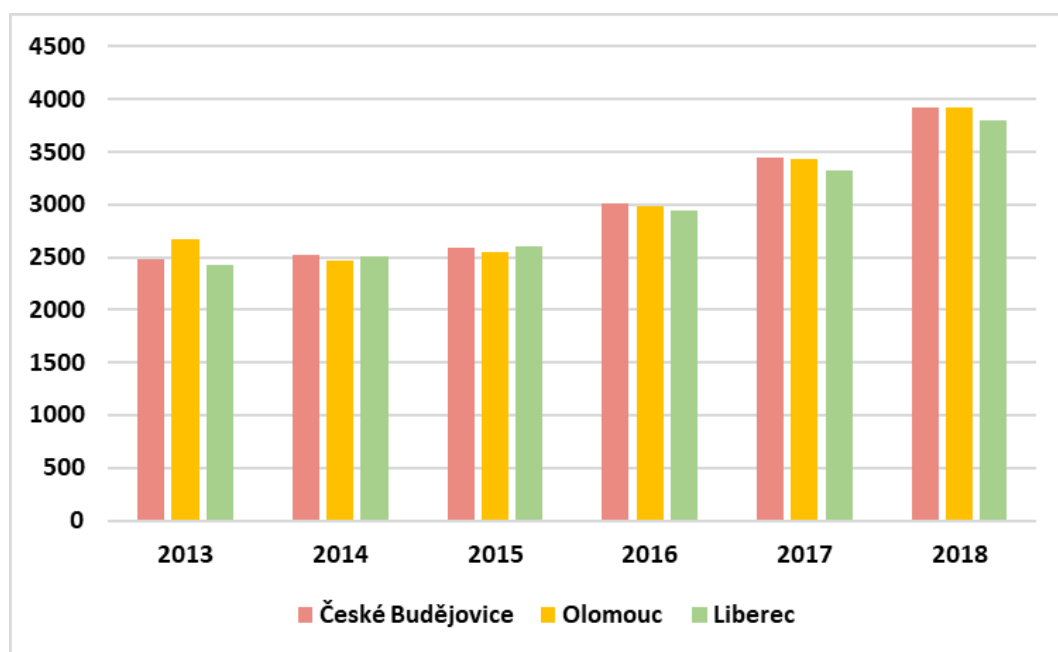
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

Z grafu je patrné, že největší výnos daně z příjmů fyzických osob placené plátcí má statutární město Liberec, kromě jedné výjimky. Nejvyššího výnosu dosáhl v r. 2018, tj. 395 698 590 Kč, a naopak nejmenšího výnosu dosáhl v r. 2013, tj. 248 165 170 Kč, kdy jeho výnos nebyl v tomto roce nejvyšší. V roce 2013 nejvyššího inkasa dosáhla Olomouc ve výši 266 312 950 Kč. Olomouc v r. 2014 a 2015 dosáhla nižších výnosů v než v r. 2013. Od r. 2014 výnosy všech tří statutárních měst konstantě rostly.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z příjmů fyzických osob placené plátcí v přepočtu na 1 obyvatele zobrazuje následující graf 4.5.

Graf 4.5 Výnos daně z příjmů fyzických osobou placené plátcí na jednoho obyvatele

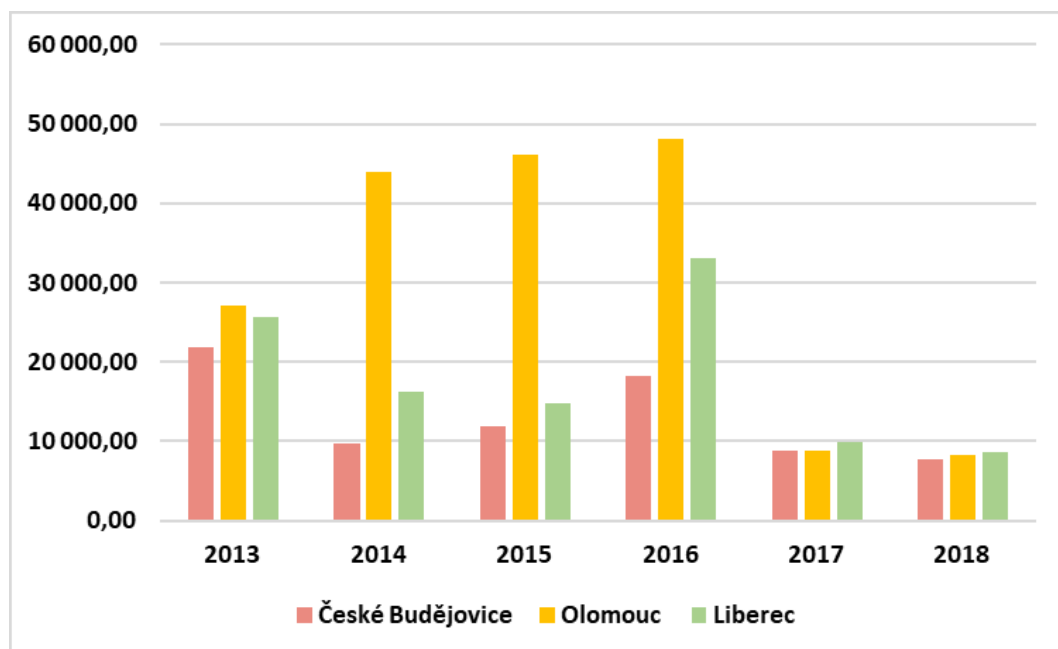
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

Z grafu je patrné, že nejvyššího výnosu na jednoho obyvatele dosáhly města České Budějovice a Olomouc v r. 2018. V případě Českých Budějovic se jednalo o částku 3 924 Kč a Olomouc dosáhla částky 3 926 Kč. Nejnižšího příjmu dosáhl Liberec v r. 2013, tj. 2 430 Kč. Od r. 2013 do r. 2015 došlo jen k nepatrnému zvýšení výnosů, přibližně o 100 Kč, u měst České Budějovice a Liberec. Olomouc dokonce v tomto období nejdříve zaznamenala pokles asi o 200 Kč a poté růst o 72 Kč. Od r. 2016 výše výnosů měst stoupá, meziročně se jedná o růst v přibližné hodnotě 500 Kč.

Výnos daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky

Výnos daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky zobrazuje následující graf 4.6.

Graf 4.6 Výnos daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky v tis. Kč

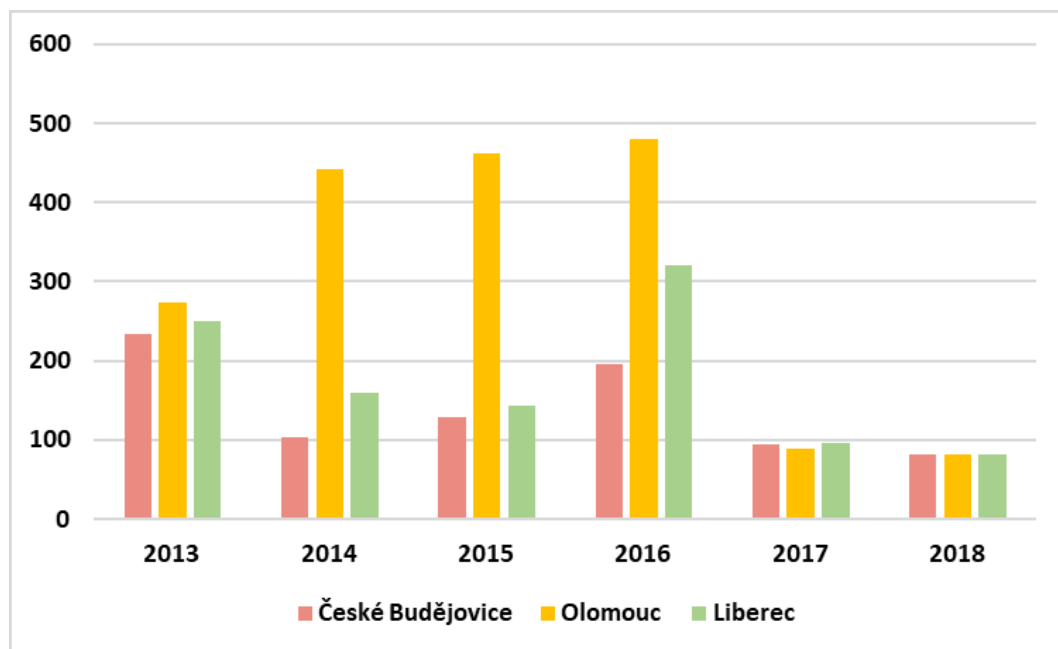
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

Z výše uvedeného grafu je jasné patrné, že nejvyššího výnosu dosáhla Olomouc v r. 2016, tj. 48 158 080 Kč. Ve stejném roce Liberec dosáhl výnosu ve výši 33 149 040 Kč a České Budějovice výnosu 18 285 680 Kč. Za srovnávané období dosáhly všechny tři statutární města nejnižších výnosů v r. 2018. České Budějovice v tomto roce měly výnos ve výši 7 716 360 Kč, Olomouc 8 264 000 Kč a Liberec 8 556 280 Kč. V případě Českých Budějovic, ve srovnání s r. 2016 došlo ke snížení výnosu o 10 569 320 Kč, tj. 68 %. U Olomouce došlo ke snížení o 39 894 080 Kč, tj. 83 %. A u Liberce bylo zaznamenáno snížení o 24 592 760 Kč, tj. 74 %. Tento enormní propad výnosů daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky, způsobila novela zákona o RUD. Od 1. 1. 2017 nabyla účinnost novela, která zrušila motivační složku, tj. 30% podíl obcí na DPFO ze závislé činnosti s místem bydliště na území obce. Zrušení této motivační složky má velký dopad na tyto tři statutární města, došlo u nich k významnému výpadku části financování.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z příjmů fyzických osobou placené poplatníky na 1 obyvatele zobrazuje následující graf 4.7.

Graf 4.7 Výnos daně z příjmů fyzických osobou placené poplatníky na jednoho obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

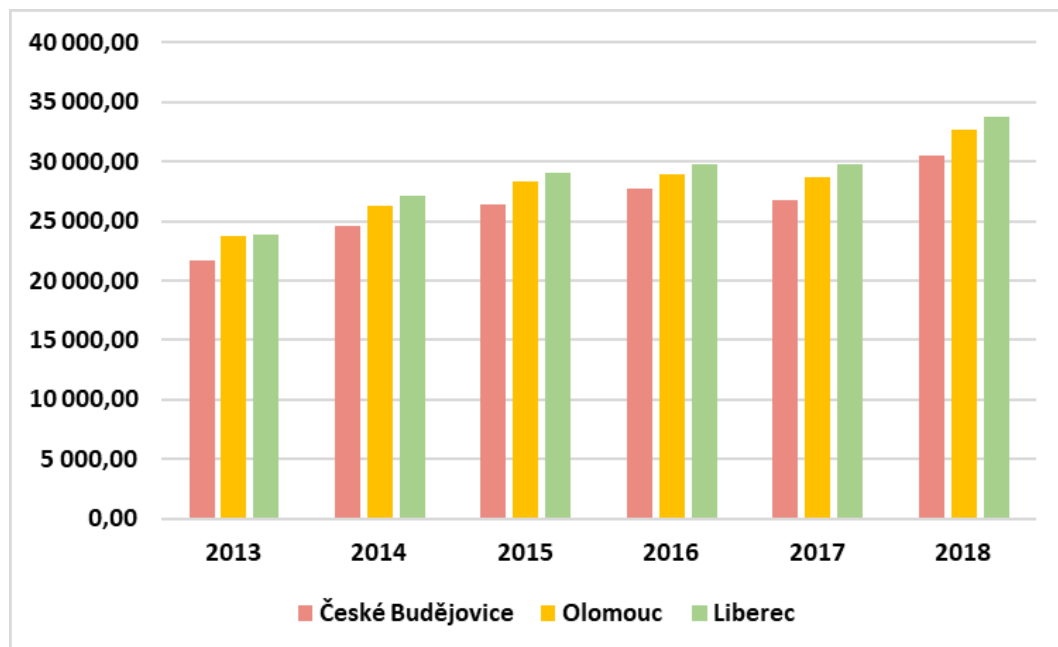
Z grafu vyplývá, že vývoj výnosů odpovídá předcházejícímu grafu 4.6. Nejvyššího výnosu dosáhla Olomouc v r. 2016, tj. 481 Kč. Ve stejném roce Liberec dosáhl výnosu ve výši 321 Kč a České Budějovice výnosu 196 Kč. Za srovnávané období dosáhly všechny tři statutární města nejnižších výnosů v r. 2018. Všechny tři statutární města dosáhla shodného výnosu, a to ve výši 82 Kč. V případě Českých Budějovic, ve srovnání s r. 2016 došlo ke snížení výnosu o 113 Kč, tj. 68 %. U Olomouce došlo ke snížení o 398 Kč, tj. 83 %. A u Liberce bylo zaznamenáno snížení o 239 Kč, tj. 74 %. Jak již bylo výše zmíněno tento propad byl zapříčiněn zrušením 30% podílu obcí na DPFO ze závislé činnosti s místem bydliště na území.

Výnos daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou

Výnos daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou zobrazuje následující graf 4.8.

Graf 4.8 Výnos daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou v tis. Kč

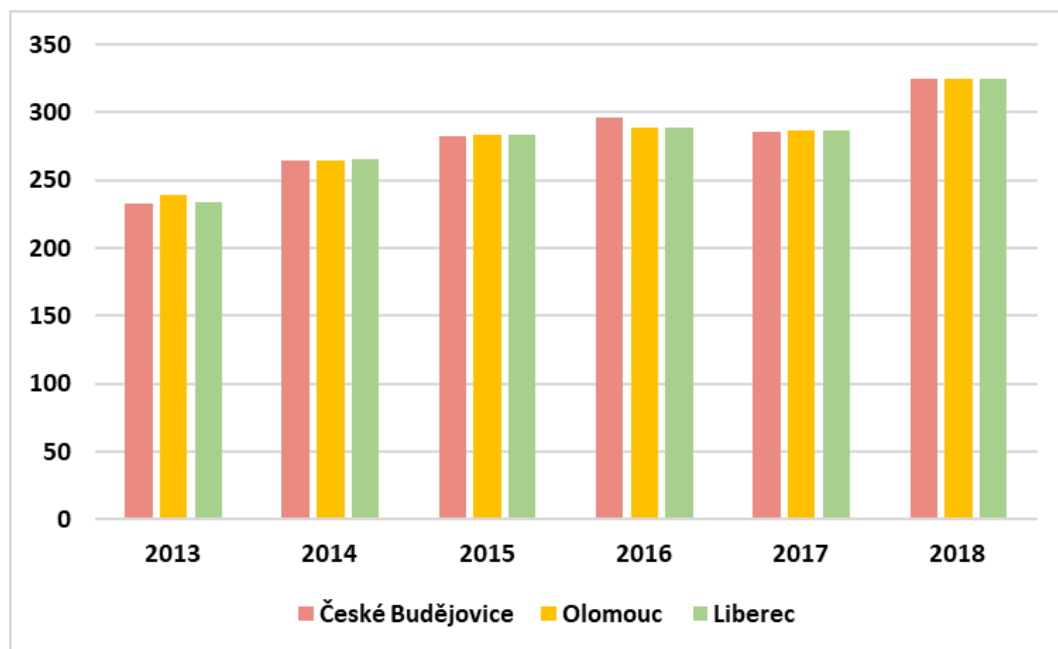
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

Z grafu je znát, že výnos DPFO vybírané srážkou je stabilní daní a má mírně rostoucí trend. V období r. 2013-2018 vždy nejvyššího výnosu dosahovalo statutární město Liberec, druhý největší výnos patřil Olomouci a nejnižší výnos z těchto tří měst vždy vykazovaly České Budějovice. Nejnižšího výnosu dosáhly všechny tři města v r. 2013. České Budějovice dosáhly výnosu 21 743 290 Kč, Olomouc měla výnos ve výši 23 792 520 Kč a Liberec v hodnotě 23 838 030 Kč. Nejvyšší výnosy byly zaznamenány v r. 2018. Výnos Českých Budějovic dosáhl 30 495 770 Kč, výnos Olomouce výše 32 669 160 Kč a výnos Liberce hodnoty 33 809 320 Kč.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z příjmů fyzických osobou vybírané srážkou na 1 obyvatele zobrazuje následující graf 4.9.

Graf 4.9 Výnos daně z příjmů fyzických osobou vybírané srážkou na jednoho obyvatele

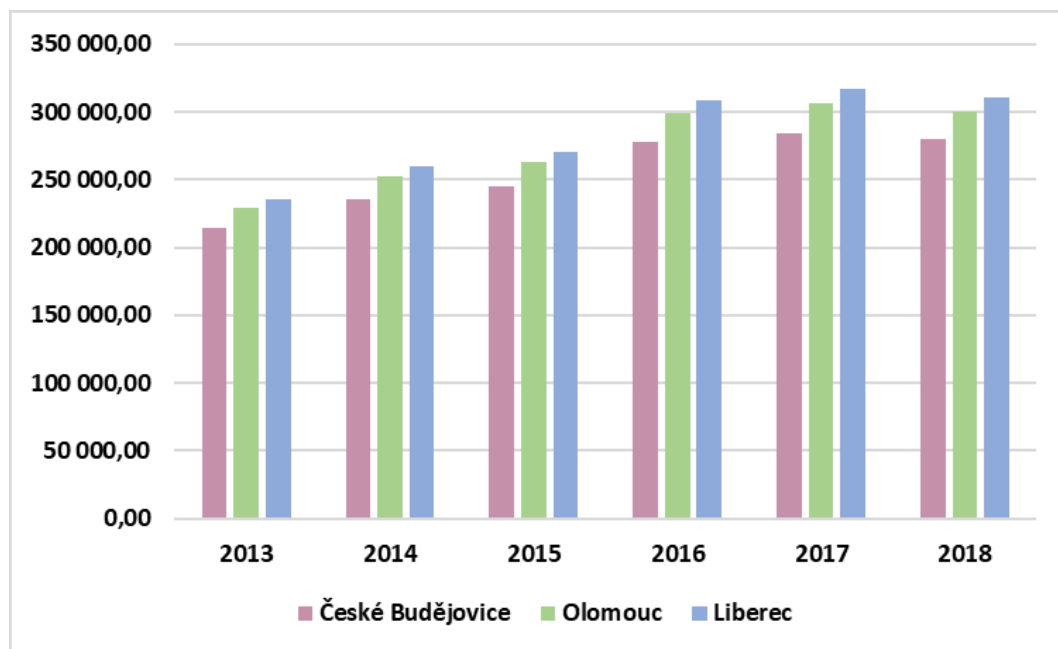
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2

Z grafu lze vyčíst, že výnosy DPFO vybírané srážkou na jednoho obyvatele, jsou mezi třemi statutárními městy v každém roce velice vyrovnané. Nejnižších hodnot dosáhly výnosy v r. 2013, České Budějovice 234 Kč, Olomouc 239 Kč a Liberec 233 Kč. Naopak nejvyšších hodnot dosáhly v r. 2018, jednalo se o výnos ve výši 235 Kč pro všechny tři města.

Výnos daně z příjmů právnických osob

Výnos daně z příjmů právnických osob, kromě daně z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je obec, zobrazuje následující graf 4.10.

Graf 4.10 Výnos daně z příjmů právnických osob v tis. Kč

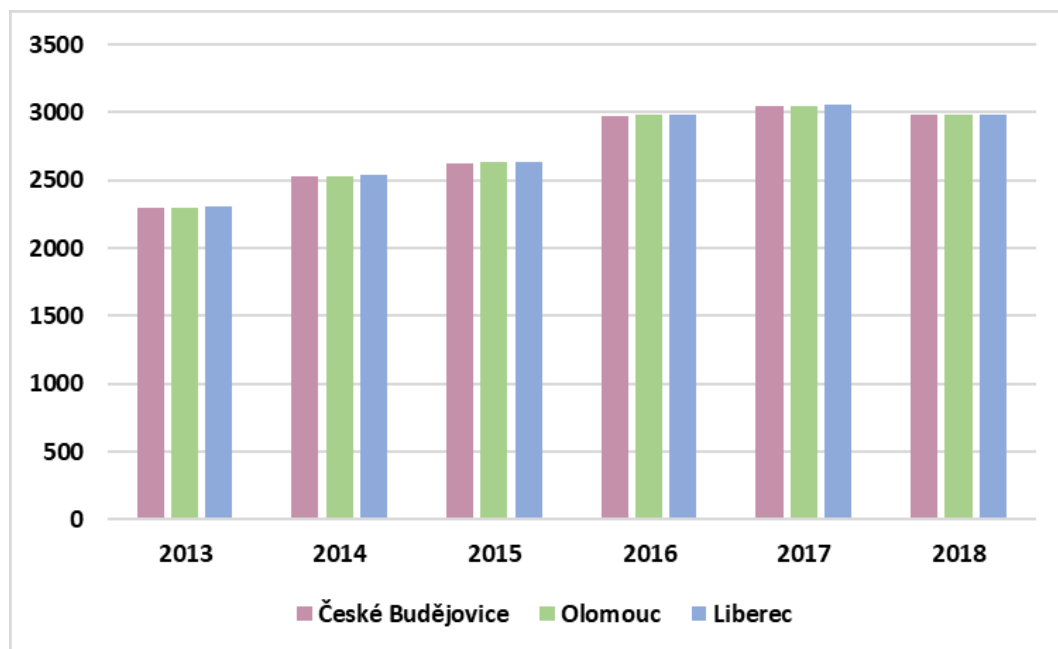
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3

U výnosu DPPO je vidět rostoucí trend až do r. 2018, kdy dochází k mírnému poklesu. Liberec vždy v každém roce sledovaného období dosáhl nejvyššího výnosu, naopak České Budějovice vždy vykazovaly nejnižší výnos z těchto tří měst. V r. 2013 České Budějovice měly výnos ve výši 214 511 470 Kč, Olomouc 228 764 960 Kč a Liberec 235 233 930 Kč. V roce s nejvyšším výnosy, tj. r. 2017, České Budějovice dosáhly výnosu 284 517 760 Kč, Olomouc 306 014 960 Kč a Liberec 317 146 780 Kč. V r. 2018 došlo u všech měst ke snížení výnosů, u Českých Budějovic o 4 455 240 Kč, u Olomouce o 6 141 350 Kč a u Liberce o 6 683 760 Kč, oproti r. 2017.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z příjmů právnických osob na 1 obyvatele, kromě daně z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je obec, zobrazuje následující graf 4.11.

Graf 4.11 Výnos daně z příjmů právnických osob na jednoho obyvatele

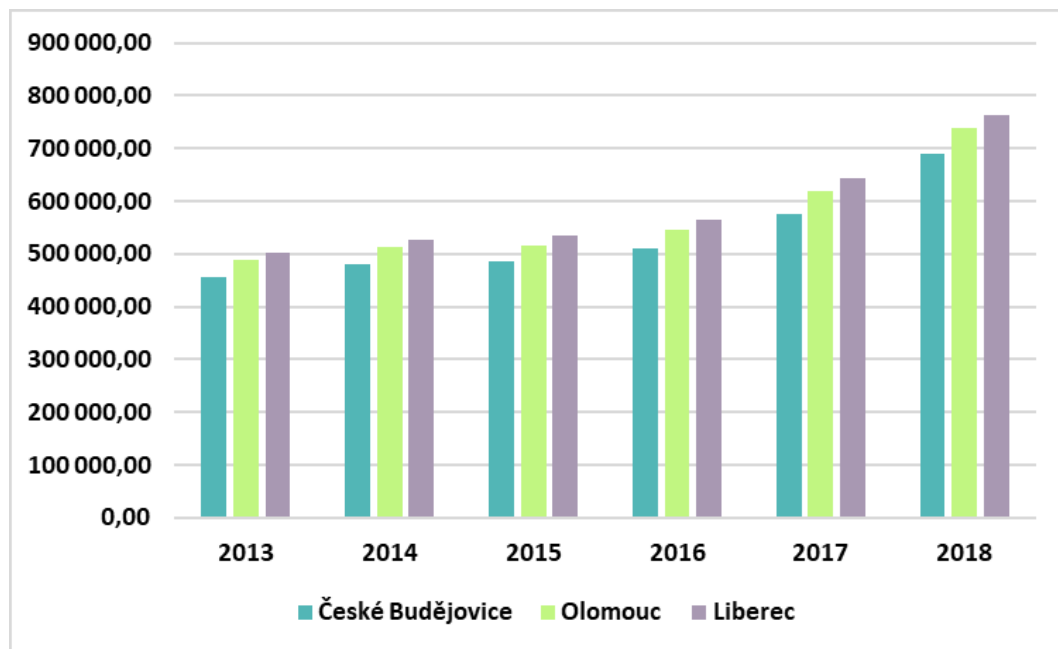
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3

V období r. 2013-2015 docházelo k růstu výnosu DPPO a v období 2016-2018 došlo k nepatrným změnám ve výnosech. Výnos této daně na obyvatele je pro všechny města velice podobný po celé sledované období. Nejnižšího výnosu bylo dosaženo v r. 2013, u Českých Budějovic se jednalo o částku 2 295 Kč, u Olomouce o 2 300 Kč a u Liberce o 2 304 Kč. V r. 2018 České Budějovice a Olomouc dosáhly shodného výnosu ve výši 2 984 Kč a Liberec výnosu 2 986 Kč.

Výnos daně z přidané hodnoty

Výnos daně z přidané hodnoty zobrazuje následující graf 4.12.

Graf 4.12 Výnos daně z přidané hodnoty v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 4

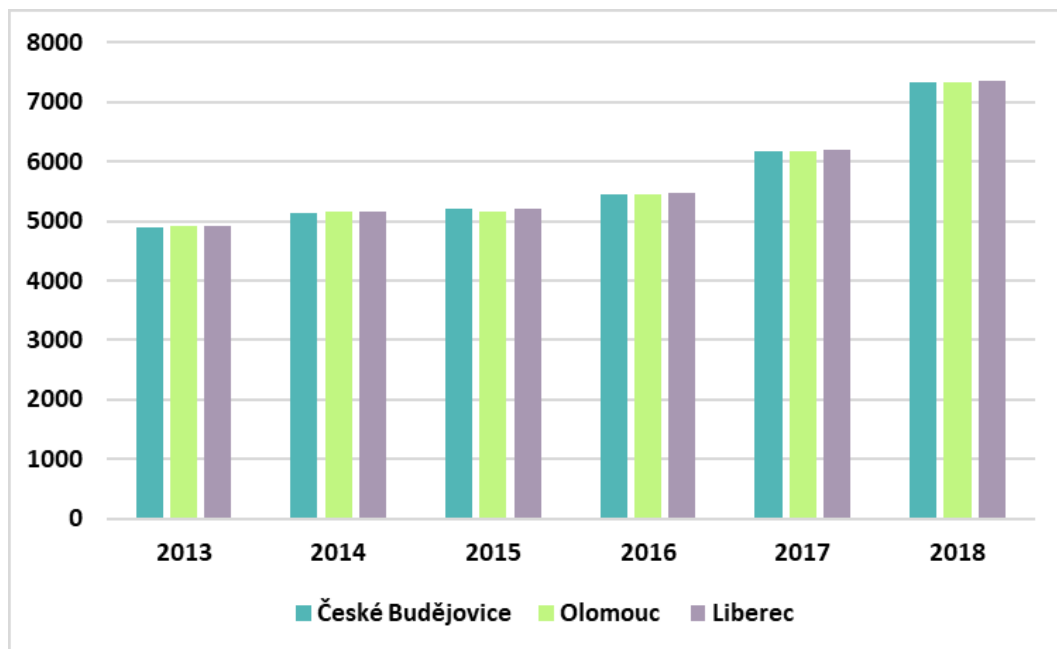
V rozpočtech obcí a měst představuje výnos DPH stabilní příjem a v dlouhém období zajišťuje stabilní hospodaření těchto subjektů. Od r. 2013 byl podíl obcí na výnosu DPH ve výši 20,83 %. V r. 2017 došlo k navýšení tohoto výnosu na 21,40 % a v r. 2018 nabyly účinnost nová pravidla, která sjednotila podíly sdílených daní, včetně DPH na hodnotu 23,58 %.

Z výše uvedeného grafu lze pozorovat, že v jednotlivých letech mezi městy nedocházelo k velkým rozdílům. Výnosy mezi roky 2013-2016 byly velice stabilní a od r. 2017 začaly výrazněji růst. Nejnižších výnosů dosahovaly v r. 2013 České Budějovice, které měly výnos 457 042 720 Kč, Olomouc 488 626 390 a Liberec 501 184 650 Kč. Naopak nejvyššího výnosu dosahovala města v r. 2018. České Budějovice vykazovaly výnos 688 925 950 Kč, Olomouc 737 824 250 Kč a Liberec měl výnos 763 920 380 Kč.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z přidané hodnoty na 1 obyvatele zobrazuje následující graf 4.13.

Graf 4.13 Výnos daně z přidané hodnoty na jednoho obyvatele

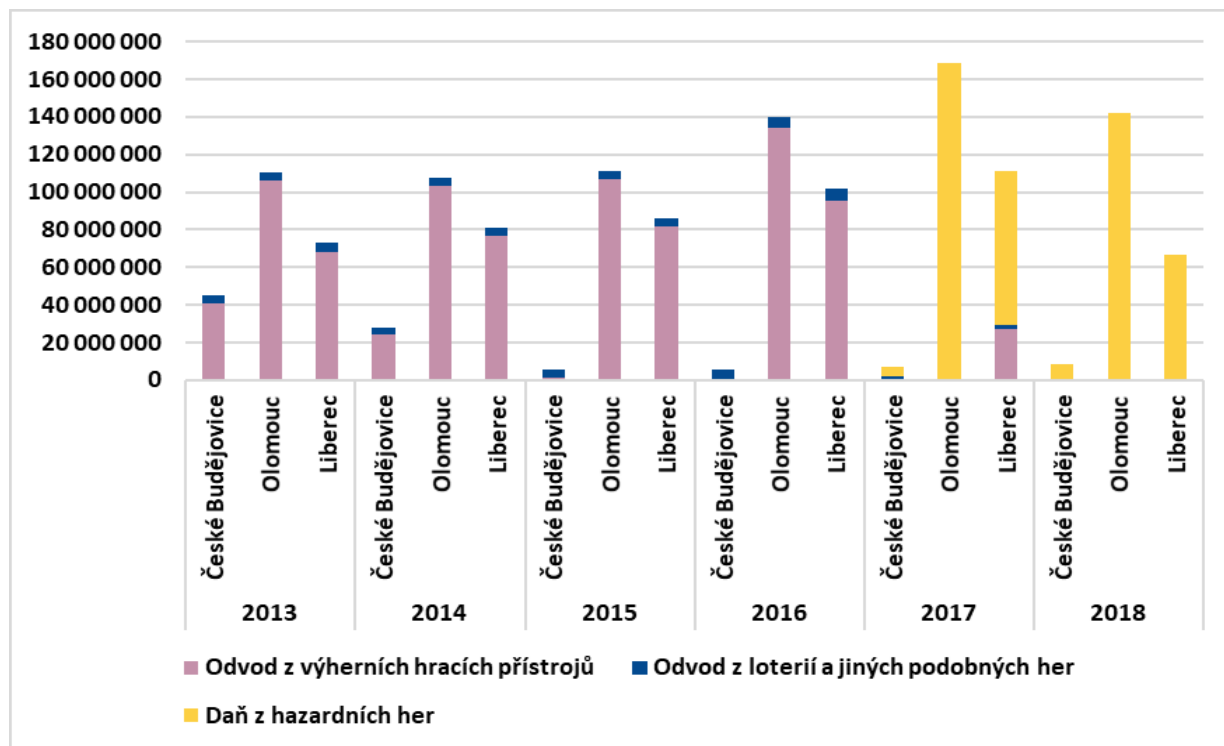
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 4

Graf vykazuje, že výnos DPH na jednoho obyvatele je téměř shodný pro jednotlivá města v jednotlivých letech. Nejnižšího výnosu dosáhla města v r. 2013. České Budějovice měly výnos 4 890 Kč, Olomouc měla výnos 4 912 Kč a Liberec 4 908 Kč. V r. 2018 dosáhla všechna města největšího výnosu. České Budějovice měly výnos 7 340 Kč, Olomouc 7 342 Kč a Liberec evidoval výnos 7 347 Kč.

Výnos daně z hazardních her

Výnos daně z hazardních her zobrazuje následující graf 4.14.

Graf 4.14 Výnos daně z hazardních her

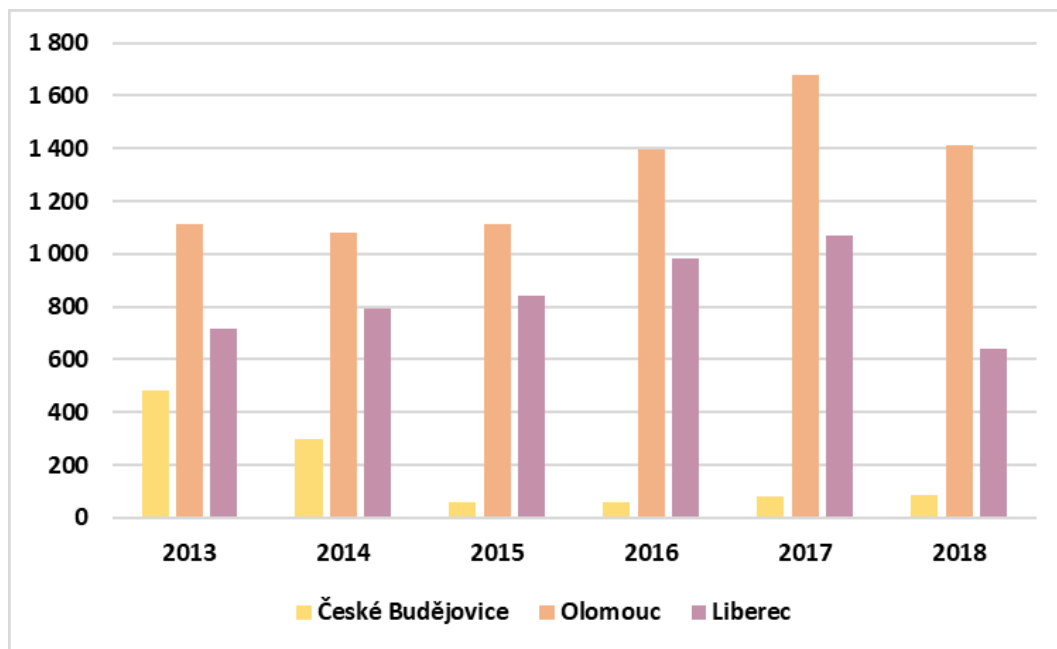
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 5

Výše uvedený graf zobrazuje výnos daně z hazardních her, která od r. 2017 nahradila odvod z výherních hracích přístrojů a odvod z loterií a jiných podobných her. Nejvyššího výnosu vždy dosahovala Olomouc a nejnižšího vždy České Budějovice. Nejvyššího výnosu dosáhla Olomouc v r. 2017. V tomto roce také Liberec dosáhl svého nejvyššího výnosu ve sledovaném období. Olomouc měla výnos ve výši 168 724 114 Kč a Liberec 110 837 144 Kč. České Budějovice v tomto roce dosáhly výnosu 7 429 694 Kč, tj. o 96 % méně, než dosáhla Olomouc.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z hazardních her na jednoho obyvatele zobrazuje následující graf 4.15.

Graf 4.15 Výnos daně z hazardních her na jednoho obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 5

Nejvyššího výnosu na jednoho obyvatele dosáhla Olomouc v r. 2017 a to ve výši 1 681 Kč, v tomto roce měl Liberec výnos 1 067 Kč a České Budějovice 79 Kč. Svého nejnižšího výnosu dosáhla Olomouc v r. 2014 a to 1 078 Kč, Liberec v r. 2018 a mě výnos 641 Kč a České Budějovice v r. 2016 měly výnos 59 Kč.

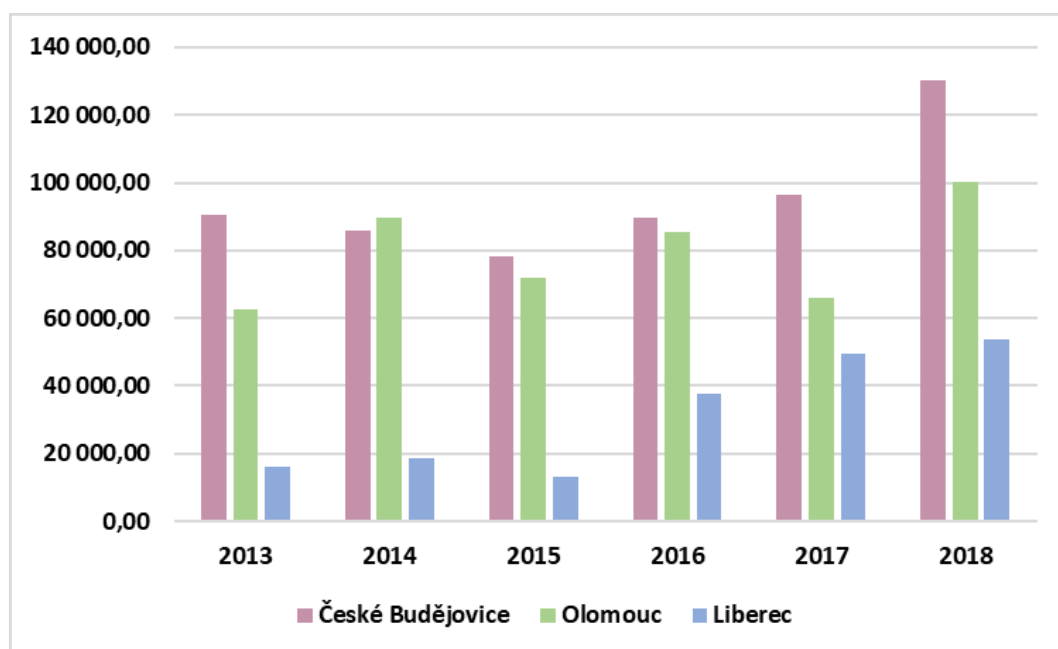
4.2.2 Vývoj svěřených daní ve vybraných obcích České republiky

Svěřené daně můžeme definovat jako daně, jejichž výnos plyne výlučně do rozpočtu obcí. V současné době mezi tyto daně řadíme daň z příjmů právnických osob placenou obcemi a daň z nemovitých věcí. Obec může obecně závaznou vyhláškou ovlivnit výši výnosu daně z NV, a to stanovením koeficientů. V letech 2013-2018 měly České Budějovice a Olomouc místní koeficient ve výši 1 a Liberec ve výši 2.

Výnos daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je obec

Výnos daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je obec zobrazuje následující graf 4.16.

Graf 4.16 Výnos daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je obec v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3

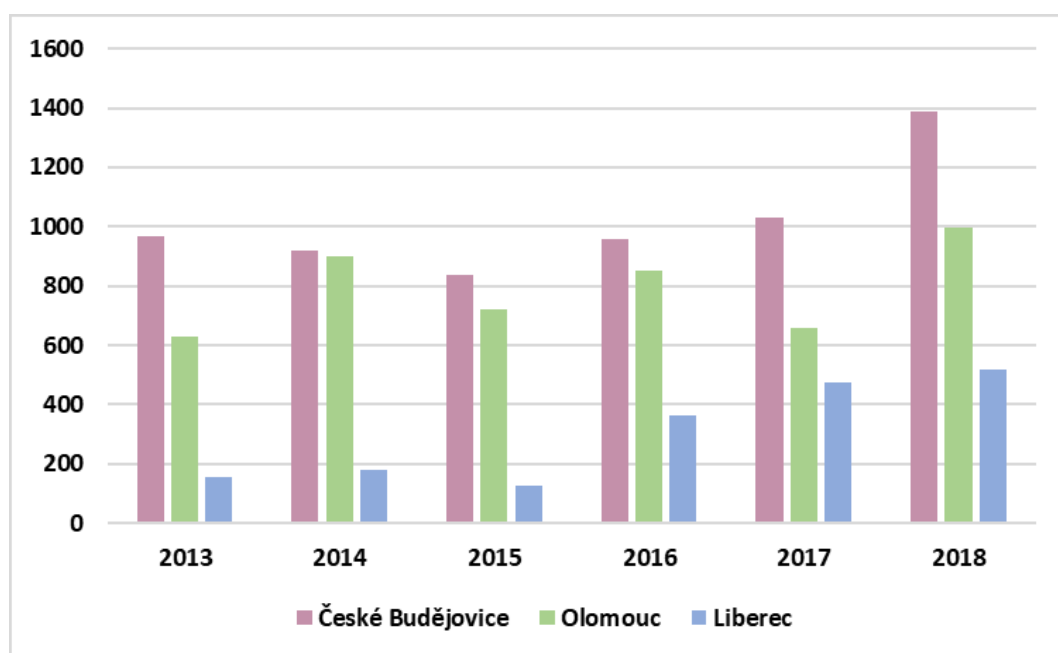
Největšího výnosu DPPO, kdy poplatníkem je obec dosáhly skoro vždy České Budějovice, kromě r. 2014, kdy v tomto roce největšího výnosu dosáhla Olomouc. Ve sledovaném období vždy nejnižšího výnosu dosáhl Liberec. Nejnižšího výnosu dosáhly České Budějovice a Liberec v r. 2015. České Budějovice měly výnos ve výši 78 148 330 Kč a Liberec dosáhl přibližně šestkrát nižšího výnosu než České Budějovice, a to ve výši 13 113 040 Kč. V tomto roce měla Olomouc výnos 71 993 000 Kč, ale nejedná se o její nejnižší výnos za sledované období. Nejnižší výnos měla v r. 2013 a to 62 599 000 Kč. Největšího výnosu dosáhla všechny tři města v r. 2018, České Budějovice vykazovaly výnos

130 160 260 Kč, Olomouc 100 234 870 Kč a Liberec téměř dvaapůlkrát nižšího výnosu než České Budějovice, tj. 53 706 730 Kč.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z příjmů právnických osob na 1 obyvatele, kdy poplatníkem je obec zobrazuje následující graf 4.17.

Graf 4.17 Výnos daně z příjmů právnických osob, kdy poplatníkem je obec, na jednoho obyvatele

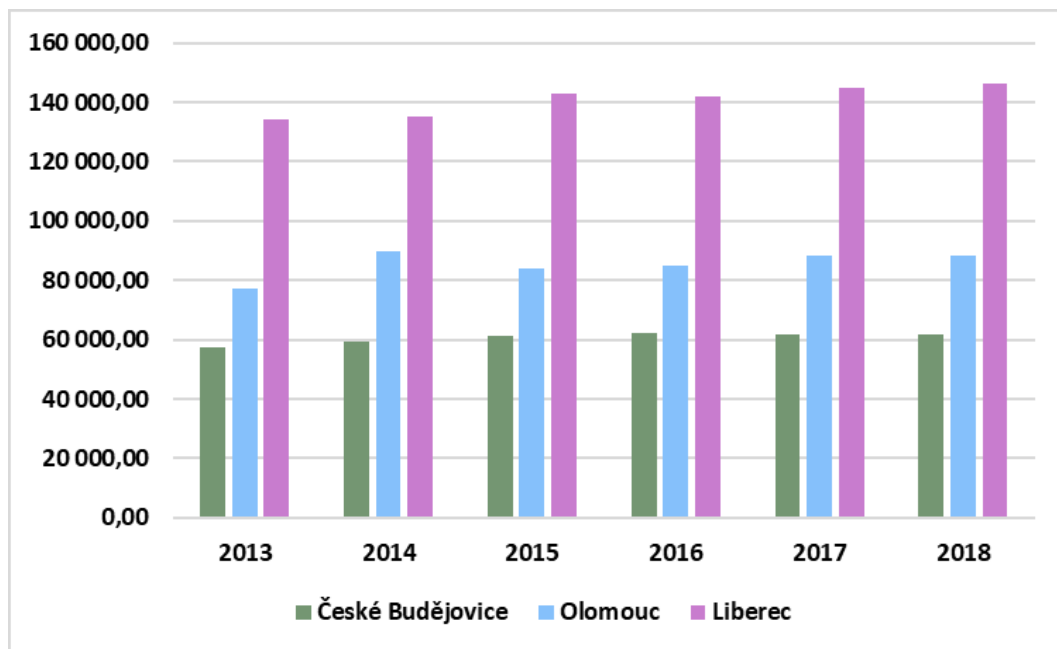
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3

Nejnižšího rozdílu ve výnosu DPPO na obyvatele, dosáhly města České Budějovice a Olomouc v r. 2014. České Budějovice měly výnos na obyvatele 922 Kč a Olomouc 900 Kč. Liberec v tomto roce měl výnos ve výši 181 Kč na obyvatele. Největšího výnosu dosáhla města v r. 2018, České Budějovice evidovaly výnos 1 387 Kč, Olomouc 997 Kč a Liberec 517 Kč.

Výnos daně z nemovitých věcí

Výnos daně z nemovitých věcí zobrazuje následující graf 4.18.

Graf 4.18 Výnos daně z nemovitých věcí v tis. Kč

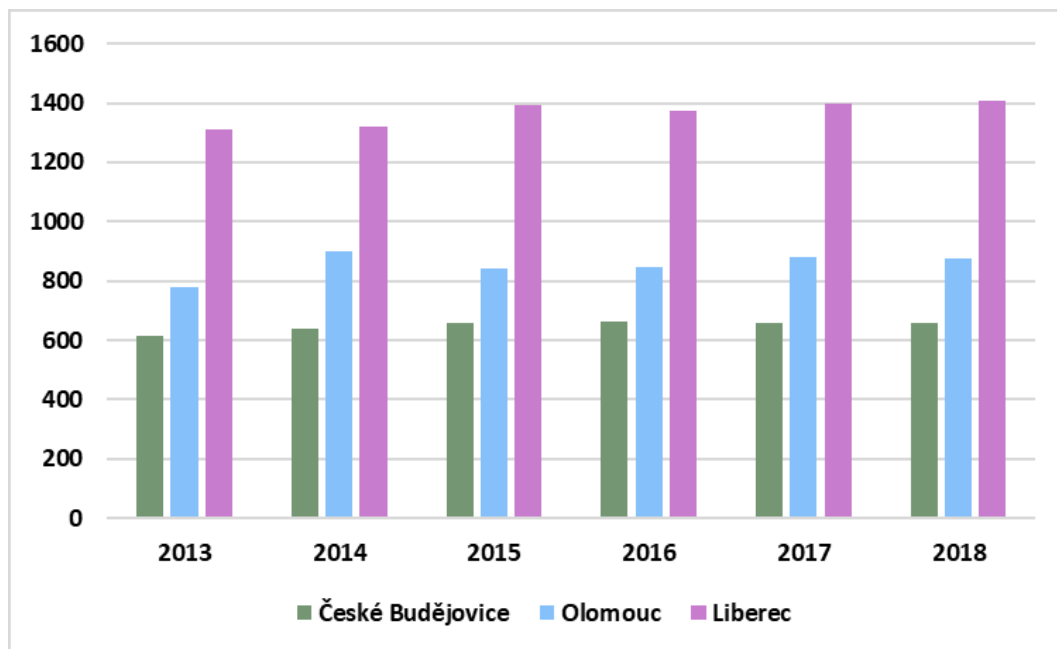
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 6

Z grafu je patrné že výnos daně z NV je pro jednotlivé města velice stabilním výnosem. Nejvyššího výnosu ve sledovaném období vždycky dosahoval Liberec, a naopak nejnižšího výnosu vždy dosahovaly České Budějovice. Všechna města dosáhla nejnižšího výnosu v r. 2013. Výnos Českých Budějovic v r. 2013 dosáhl 57 552 390 Kč, Olomouc měla výnos 77 398 130 Kč a Liberec 134 030 150 Kč. V r. 2018 dosáhla města nejvyššího výnosu, České Budějovice 61 888 770 Kč, Olomouc 88 096 890 Kč a Liberec 146 392 120 Kč. V tomto roce byl výnos Liberce více než dvakrát vyšší oproti výnosu Českých Budějovic.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos daně z nemovitých věcí na 1 obyvatele zobrazuje následující graf 4.19.

Graf 4.19 Výnos daně z nemovitých věcí na jednoho obyvatele

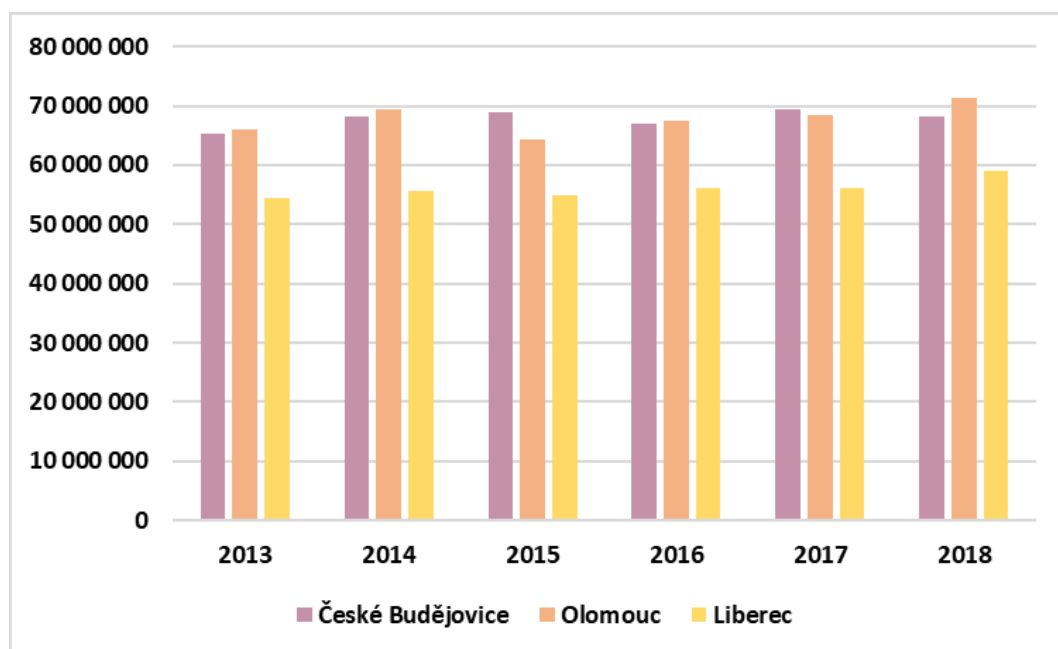
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 6

I z výše uvedeného grafu je patrné, že nedocházelo u jednotlivých měst ve sledovaném období k velkým změnám. Nejnižšího výnosu na obyvatele všechna statutární města dosáhla v r. 2013. Výnos Českých Budějovic byl 616 Kč, Olomouce 778 Kč a Liberce 1 313 Kč. Největších výnosů pak bylo dosaženo v r. 2018, České Budějovice vykazovaly výnos 659 Kč, Olomouc 877 Kč a Liberec 1 408 Kč.

4.2.3 Výnos místních a správních poplatků

Do rozpočtů obcí také plynou výnosy v podobě místních a správních poplatků. Každá obec si může obecně závaznou vyhláškou stanovit, které místní poplatky se na jejím území budou vybírat. V současné době existuje osm druhů místních poplatků. Ve všech vybraných městech je vybírán poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Poplatek ze vstupného vybírají České Budějovice a Olomouc. Tento poplatek Liberec vybíral pouze v r. 2013. Následující graf 4.20 zobrazuje inkaso místních poplatků vybraných obcí.

Graf 4.20 Výnos místních poplatků

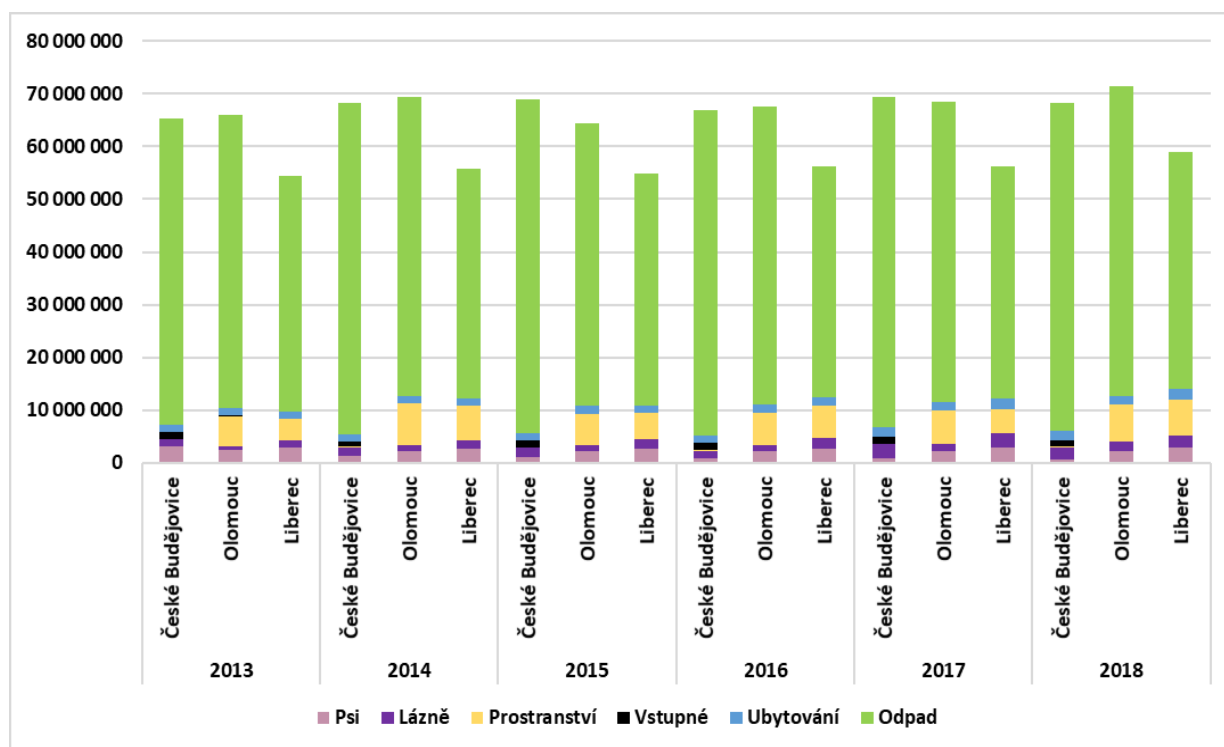

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 7

Nejnižšího výnosu z místních poplatků dosáhl Liberec v r. 2013 a výnos činil 54 413 325 Kč. Nejvyššího výnosu dosáhla Olomouc a České Budějovice v r. 2018, Olomouc měla výnos 71 443 787 Kč a České Budějovice 68 251 279 Kč.

Následující graf 4.21 zobrazuje výnos místních poplatků, dle jednotlivých druhů.

Graf 4.21 Výnos místních poplatků dle druhů

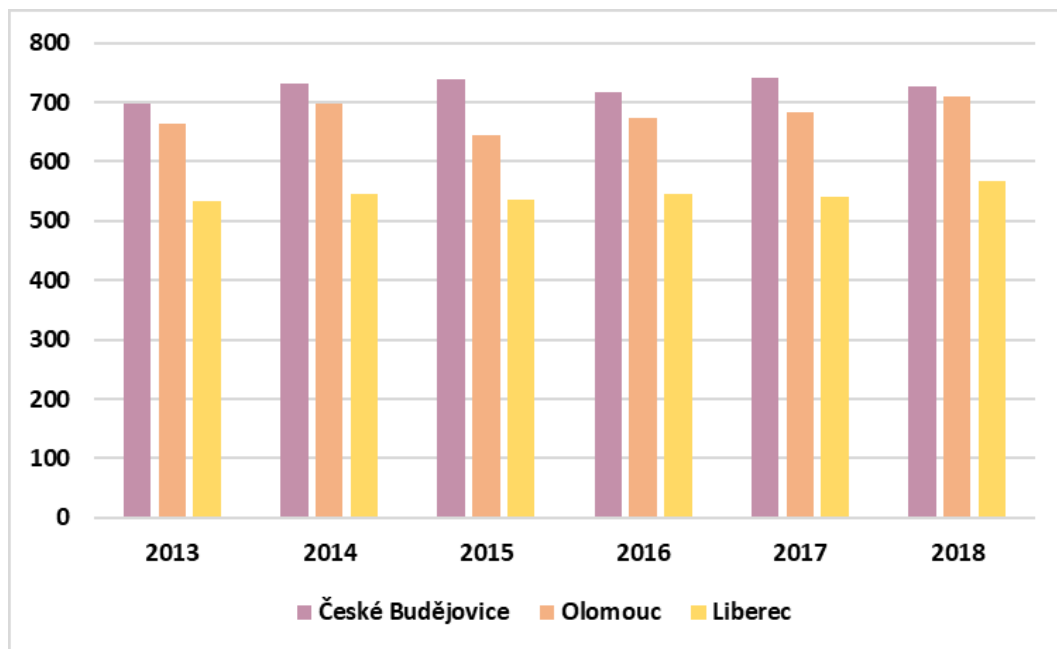
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 7

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že ve všech statuárních městech největší podíl na místních poplatcích má poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V případě Olomouce a Liberce druhý největší podíl na výnosu má poplatek za užívání veřejného prostranství. V případě Českých Budějovic se druh poplatku, který má druhý největší podíl na výnosu mění. V r. 2013 to byl poplatek ze psů, v období 2014-2015 a 2017-2018 se jednalo o poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, a v r. 2016 to byl poplatek z ubytovací kapacity. Nejnižší podíl na výnosu u Olomouce a Liberce měl poplatek ze vstupného. U Českých Budějovic se jednalo o poplatek za užívání veřejného prostranství.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos místních poplatků na jednoho obyvatele zobrazuje následující graf 4.22.

Graf 4.22 Výnos místních poplatků na jednoho obyvatele

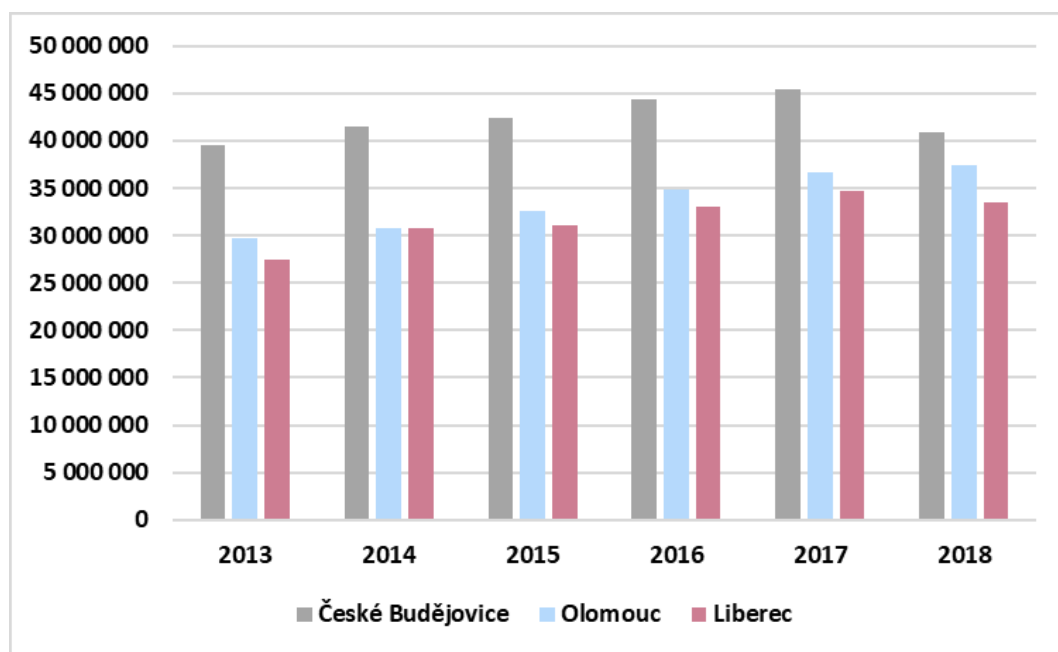
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 7

Nejvyšší výnos na jednoho obyvatele po celé sledované období vykazuje město České Budějovice, naopak nejnižší výnos eviduje Liberec. Nejvyššího výnosu dosáhly České Budějovice v r. 2017 a to výše 742 Kč. Olomouc a Liberec dosáhly nejvyššího výnosu v r. 2018, Olomouc měla výnos 711 Kč a Liberec měl výnos 567 Kč. Nejnižšího výnosu dosáhly České Budějovice a Liberec v r. 2013, České Budějovice měly výnos 698 Kč a Liberec 533 Kč. Olomouc dosáhla nejnižšího výnosu v r. 2015 a to 644 Kč.

Správní poplatky

At' už právnická nebo fyzická osoba, která podala návrh na výkon úkonu správního úřadu, je povinna zaplatit správní poplatek. Správní úřad, který úkon provede, dostane správní poplatek. Správní poplatek je nutné zaplatit před provedením úkonu. Následující graf 4.23 zobrazuje inkaso správních poplatků vybraných obcí.

Graf 4.23 Výnos správních poplatků

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 8

Z grafu je patrné, že nejvyšší výnos evidují České Budějovice a nejnižší Liberec.

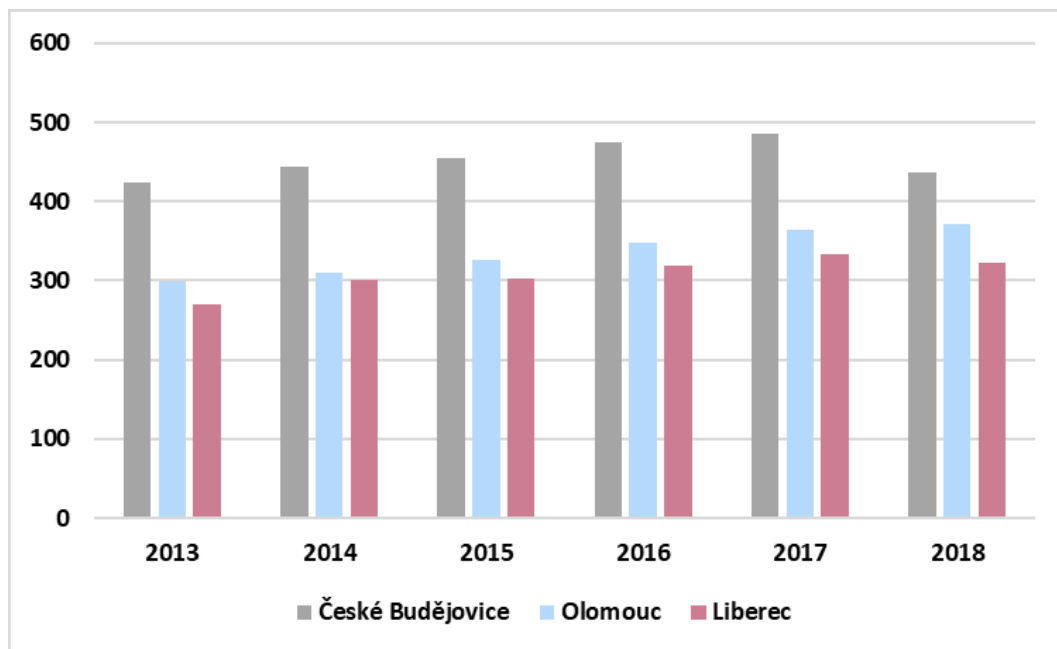
Všechna tři města dosáhla nejnižšího výnosu v r. 2013, České Budějovice měly výnos 39 582 205 Kč, Olomouc měla výnos 29 693 366 Kč a Liberec evidoval výnos 27 485 514, což je přibližně o 31 % méně než České Budějovice. Nejvyššího výnosu dosáhly České Budějovice a Liberec v r. 2017. České Budějovice měly výnos 45 433 526 Kč a Liberec měl výnos 34 713 056 Kč. České Budějovice evidovaly v r. 2018 pokles výnosu oproti r. 2017 o 10 %, tj. o 4 503 755 Kč. Olomouc měla největší výnos v r. 2018 a to 37 368 912 Kč.

Výnos na jednoho obyvatele

Výnos správních poplatků na jednoho obyvatele zobrazuje následující graf 4.24.

Graf 4.24 Výnos správních poplatků na jednoho obyvatele

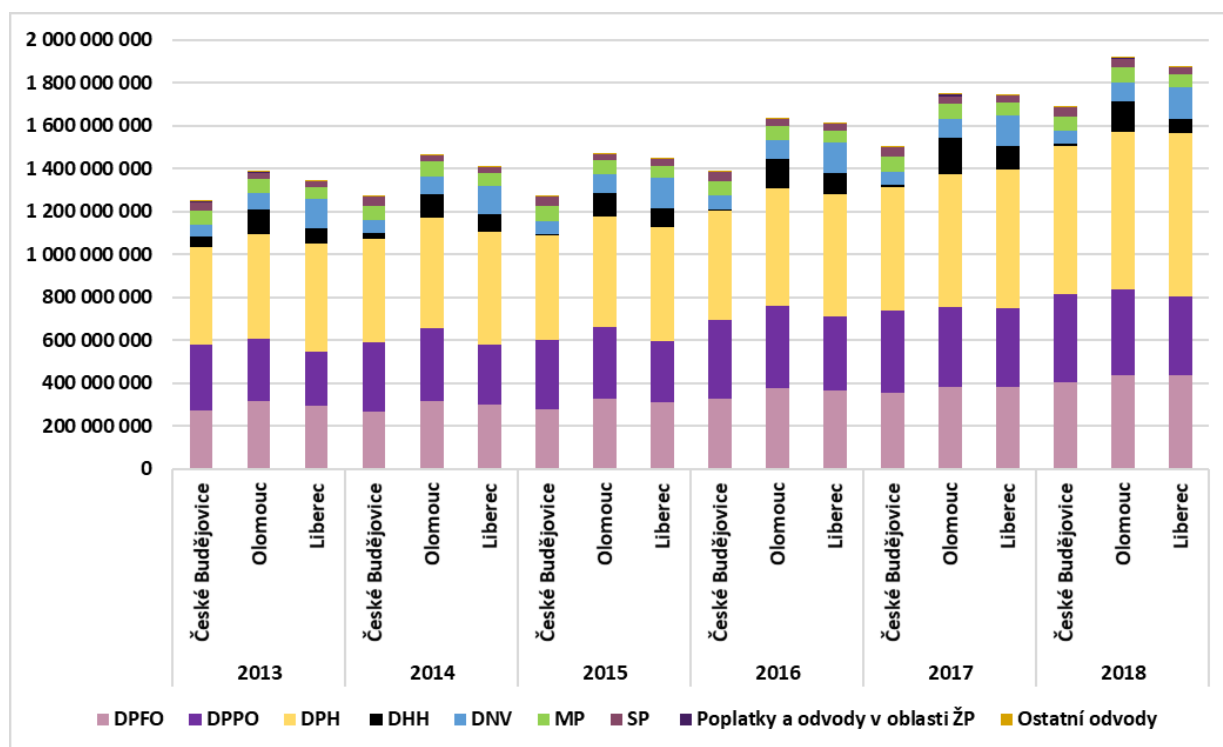
Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 8

Nejnižšího výnosu ze správních poplatků dosáhla všechna tři města v r. 2013. České Budějovice měly výnos 423 Kč, Olomouc měla výnos ve výši 299 Kč a Liberec ve výši 269 Kč, tj. o 36 % méně než České Budějovice ve stejném roce. České Budějovice a Liberec dosáhly nejvyššího výnosu v r. 2017, České Budějovice měly výnos 486 Kč na obyvatele a Liberec o 152 Kč méně, tj. 334 Kč na obyvatele. Olomouc dosáhla nejvyššího výnosu v r. 2018 a to 372 Kč na obyvatele.

4.2.4 Veškeré daňové příjmy vybraných obcí

Částku, která tvoří převážnou část příjmové stránky rozpočtu, zjistíme po sečtení jednotlivých druhů daňových příjmů, nesmíme zapomenout také přičíst místní poplatky a správní poplatky. Mezi daňové příjmy se také řadí poplatky a odvody v oblasti životního prostředí a ostatní odvody z vybraných činností a služeb, mezi které se např. řadí příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění. Následující graf 4.25 zobrazuje veškeré daňové příjmy vybraných statutárních měst.

Graf 4.25 Daňové příjmy

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 9

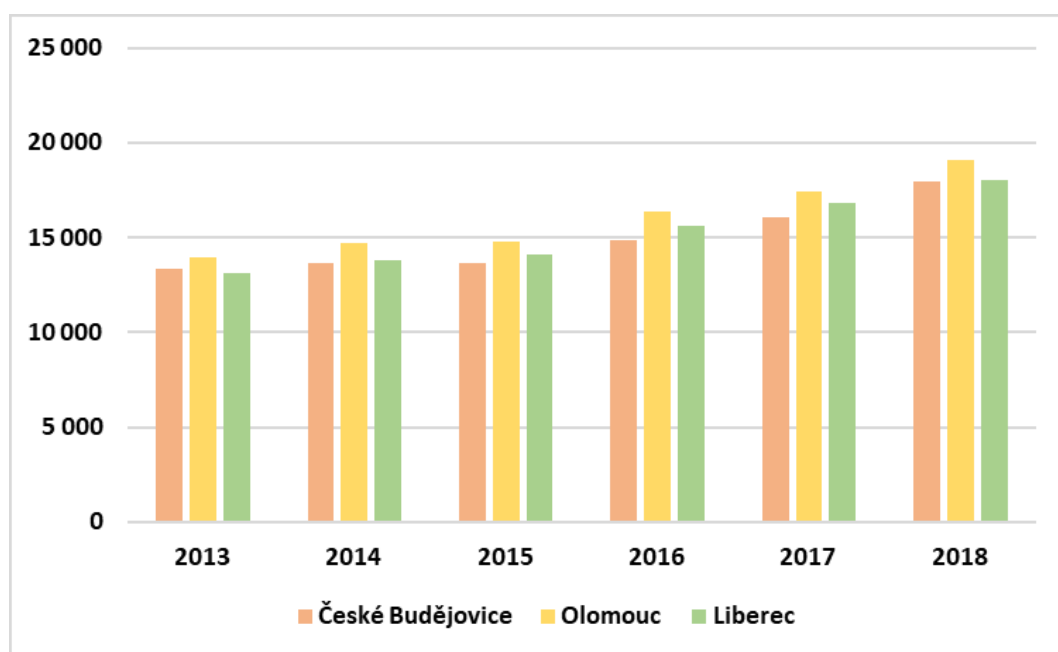
Graf ukazuje vývoj daňových příjmů jednotlivých obcí. Z grafu je patrné, že vývoj příjmů v prvních třech sledovaných letech, byl spíše konstantní. V dalších třech letech, tj. 2016-2018, je již vidět růst daňových příjmů v jednotlivých letech. Nejvyšší daňový příjem vždy vykazovala Olomouc a nejnižší vykazovaly České Budějovice. Všechna tři statutární města dosáhla nejnižších příjmů v r. 2013, České Budějovice měly příjem 1 248 333 942 Kč, Olomouc dosáhla příjmu 1 385 496 432 Kč a Liberec měl příjem ve výši 1 341 991 685 Kč. A naopak nejvyšších příjmů dosáhly v r. 2018 České Budějovice, evidovaly příjem ve výši 1 687 672 690 Kč, Olomouc měla příjem 1 918 807 093 Kč a Liberec měl příjem 1 873 673 804 Kč. Největší podíl na příjmové stránce rozpočtů vybraných měst měla vždy daň z přidané hodnoty. V případě Českých Budějovic a Liberce měla v r. 2018 DPH podíl 41 % na celkových

daňových příjmech. V případě Olomouce se jednalo o 38% podíl. Dalšími položkami s největším podílem na celkových příjmech jsou daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. V r. 2018 se DPFO průměrně podílela na celkových příjmech 23 % a DPPO 22 %. Naopak nejmenší podíl tvořily poplatky a odvody v oblasti životního prostředí a ostatní odvody z vybraných činností a služeb. V r. 2018 v případě poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí se průměrně jednalo o 0,08 % a v případě ostatních odvodů z vybraných činností a služeb šlo o 0,13 %.

Výnos na jednoho obyvatele

Následující graf 4.26 zobrazuje daňové příjmy vybraných statutárních měst na jednoho obyvatele.

Graf 4.26 Daňové příjmy na jednoho obyvatele

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 9

I v případě daňových příjmů přepočtených na jednoho obyvatele je patrné, že vývoj příjmů v prvních třech sledovaných letech byl spíše konstantní. V dalších třech letech, tj. 2016-2018, je již vidět růst daňových příjmů. Nejvyššího daňového příjmu na jednoho obyvatele vždy dosahovala Olomouc a nejnižšího České Budějovice. Všechna tři města vykazovala nejnižší příjmy v r. 2013, České Budějovice měly příjem 13 356 Kč, Olomouc dosáhla příjmu 13 929 a Liberec měl příjem ve výši 13 142 Kč. A naopak nejvyšších příjmů na 1 obyvatele dosáhly v r. 2018 České Budějovice, evidovaly příjem ve výši 17 980 Kč, Olomouc měla příjem 19 094 Kč a Liberec měl příjem 18 020 Kč.

5 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza daňových příjmů vybraných obcí. Pro tento účel byla vybrána tři statutární města, České Budějovice, Olomouc a Liberec. Úkolem teoretické části práce byla charakteristika obce z pohledu plátce daní, vysvětlení pojmu obce, její působnosti, charakteristika jednotlivých typů daní. Dalším úkolem teoretické části bylo seznámení s rozpočtovým určením daní dle zákona o RUD. Pomocí tabulek byly zobrazeny příjmy z výnosů jednotlivých daní ve všech krajích ČR ve sledovaném období 2014-2017.

Praktická část je zaměřena na analýzu daňových příjmů vybraných obcí. V úvodu jsou charakterizována jednotlivá statutární města a pomocí grafů je zobrazena skladba jejich příjmů dle druhového členění za r. 2018. Nejvyšší podíl na příjmech obcí měly daňové příjmy, které tvořily 69 % - 75 % celkových příjmů obcí. Čtvrtá kapitola je rozdělena na podkapitoly, které se zabývají vývojem daní sdílených, svěřených, majetkových, místních a správních poplatků a také celkovými daňovými příjmy vybraných obcí v letech 2013-2018.

Podkapitola o sdílených daních obsahuje grafy výnosů z daní z příjmů fyzických osob, z příjmů právnických osob, kromě daně, kterou odvádí obec, daně z přidané hodnoty a z hazardních her. Výnosy daně z příjmů fyzických osob jsou rozděleny na daně, které jsou placeny plátcem, poplatníkem a na srážkovou daň. Výnos daně z příjmů FO placené plátcem a srážková daň vykazují rostoucí trend ve sledovaném období a jejich výnosy jsou mezi jednotlivými statutárními městy velice vyrovnané. V případě výnosu daně z příjmů FO placené poplatníkem došlo ve sledovaném období např. k velkému propadu výnosu u všech měst v r. 2017. Konkrétně u města Olomouc se jednalo o pokles výnosu o 83 %. Tento enormní propad výnosů daně z příjmů fyzických osob placené poplatníkem způsobila novela zákona o RUD. V případě vývoje výnosu daní z příjmů PO, kromě daně, kdy je plátcem obec, nedošlo od r. 2016 k výraznějším změnám ve výnosech a po celé sledované období jsou výnosy z této daně mezi jednotlivými městy velice vyrovnané. Další sdílenou daní je DPH. Výnos z této daně zaznamenal jen nepatrné změny v letech 2013-2016 a od r. 2017 dochází k růstu. Výnosy, které jsou mezi městy také velice vyrovnané. Daň z hazardních her od r. 2017 nahradila odvod z výherních hracích přístrojů a odvod z loterií a jiných podobných her. Největší výnos daně z HH měla vždy Olomouc a velice malý výnos měly vždy České Budějovice. České Budějovice měly až o 96 % nižší výnos než Olomouc.

Další podkapitola je zaměřená na vývoj svěřených daní, jejichž výnos plyne výlučně do rozpočtu obcí. Mezi tyto daně řadíme daň z příjmů právnických osob placenou obcemi a daň

z nemovitých věcí. Největší výnos daně z příjmů PO, kdy obec je plátcem, měly v jednotlivých letech České Budějovice a nejnižší výnos vždy měl Liberec. Např. v r. 2018 měl Liberec výnos na obyvatele nižší o 63 % než České Budějovice. Výnos daně z NV je v jednotlivých letech sledovaného období velice podobný a nejvyšší výnos vykazuje Liberec. České Budějovice s Olomoucí vykazují poměrně nízké výnosy z této daně. Důležitou roli zde hraje stanovení místních koeficientů. České Budějovice a Olomouc mají místní koeficient ve výši 1 a Liberec ve výši 2.

Další část diplomové práce je zaměřena na místní a správní poplatky. Z osmi druhů místních poplatků České Budějovice a Olomouc vybírají šest a Liberec od r. 2014 vybírá pouze pět. Výnos z místních poplatků na jednoho obyvatele má konstantní vývoj po celé sledované období a nejvyššího výnosu na obyvatele vždy dosahují České Budějovice, a naopak nejnižšího dosahuje Liberec. V případě správních poplatků je situace velice podobná. Vývoj výnosů je konstantní a nejvyššího výnosu dosahují České Budějovice a nejnižšího Liberec.

Veškeré daňové příjmy na jednoho obyvatele se od r. 2016 zvyšují a Olomouc dosahuje z vybraných měst nejvyššího výnosu, ale rozdíly mezi příjmy Olomouce, Českých Budějovic a Liberce nejsou příliš významné. Také v případě celkových daňových příjmů dosahuje nejvyšších příjmů Olomouc ale nelze tvrdit, že je některé z měst na tom výrazně lépe či hůře než ostatní srovnávaná města.

Je důležité, aby obce nespolehaly jen na příjmy, které jim plynou ze SR, ale aby se snažily vynaložit dostatečné úsilí na získávání příjmů do svých rozpočtů.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

DENIS, C., T. HEMMELGARN and B. SLOAN, eds. *Taxation Trends in the European Union. 2014 Edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014. 314 p. ISBN 978-92-79-35672-8.

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v praxi*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 304 s. ISBN 978-80-7552-476-8.

FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Kraj a obec v pozici plátce DPH*. 2. vyd. Karviná: Paris, 2018. 581 s. ISBN 978-80-87173-43-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

MÁČE, Miroslav. *Finanční účetnictví veřejného sektoru*. Praha: Grada, 2018. 601 s. ISBN 978-80-271-2002-4.

PETEROVÁ, Helena a Petr KUŠ. *Finanční hospodaření územní samosprávy (cvičebnice)*. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2017. 196 s. ISBN 978-80-86976-42-6.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 280 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofia KOMRSKOVÁ. *Abeceda zdaňování veřejně prospěšného poplatníka daní z příjmů právnických osob*. Olomouc: ANAG, 2016. 239 s. ISBN 978-80-7554-051-5.

SVOBODOVÁ, Jaroslava. *Abeceda účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky 2017/2018: organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace*. 5. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2017. 447 s. Účetnictví. ISBN 978-80-7554-090-4.

Legislativa

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Seznam zkratek

DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
FÚ	finanční úřad
JČS	jiný členský stát
OPD	osoba povinná k dani
PO	právnícká osoba
RPDP	režim přenesení daňové povinnosti
RUD	rozpočtové určení daní
ÚSC	územní samosprávný celek
SR	státní rozpočet
ZD	základ daně
ZoÚ	zákon o účetnictví

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská –Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnou licenci k jejímu využití, mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. 4. 2019

Bc. Michaela Mlčoušková

Seznam příloh

Příloha č. 1: Struktura příjmů vybraných měst v roce 2018

Příloha č. 2: Výnos daně z příjmů fyzických osob

Příloha č. 3: Výnos daně z příjmů právnických osob

Příloha č. 4: Výnos daně z přidané hodnoty

Příloha č. 5: Výnos daně z hazardních her

Příloha č. 6: Výnos daně z nemovitých věcí

Příloha č. 7: Výnos místních poplatků

Příloha č. 8: Výnos správních poplatků

Příloha č. 9: Veškeré daňové příjmy